

Anexă
la Hotărârea Curții de Conturi
nr. 24 din 30 mai 2022

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373) 26 60 02,
fax: (+373 22) 26 61 00 www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL
auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea
bugetului de stat pe anul 2021

I. OPINIE

Am auditat Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat, întocmit de Ministerul Finanțelor pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2021, ce cuprinde Formularele nr.1; nr.2; nr.3; nr.3.1; nr.3.2; nr.3.3; nr.3.4; nr.4; nr.5; nr.6; nr.6.1; nr.6.2; nr.7; nr.7.1; nr.7.1.1; nr.8; nr.9; nr.10; nr.11; nr.12 și nr.13, precum și descrierea narativă, cu excepția Formularului nr.14 „Raport privind executarea BPN”¹. În opinia noastră, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021 oferă, sub toate aspectele semnificative, *o imagine corectă și fidelă privind executarea de casă*, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil².

II. BAZA PENTRU OPINIE

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit³. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare* din prezentul Raport. Suntem independenți față de entitatea auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică, conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

III. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE A UNOR ASPECTE

3.1. Atragem atenția asupra reflectării soldurilor în Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2021⁴ care nu oferă comparabilitate cu formatul Bilanțului pe anul precedent.

Începând cu anul 2021, pentru implementarea recomandării Curții de Conturi⁵, MF a modificat formatul Bilanțului contabil privind executarea bugetului de stat, prin totalizarea bilanțurilor contabile ale autorităților publice centrale și acțiunilor generale, care includ informații consolidate aferente situațiilor patrimoniale ale autorităților/instituțiilor bugetare.

Analiza auditului asupra datelor din Bilanțul contabil denotă că activele instituțiilor finanțate de la bugetul de stat au constituit 49 252,4 mil. lei, inclusiv: mijloace fixe – 15 667,6 mil. lei; stocuri de materiale circulante – 2 757,9 mil. lei; producție în curs de execuție, produse și producție finită, animale tinere la îngrășat – 49,3 mil. lei; terenuri – 4 718,2 mil. lei; acțiuni și alte forme de participare în capital – 15 454,7 mil. lei; creanțe ale instituțiilor bugetare – 1 396,0 mil. lei; alte active – 20,1 mil. lei; mijloace bănești – 9 188,6 mil. lei, dintre care mijloace temporar intrate în posesia instituției – 132,6 mil. lei.

La acest capitol, în baza probelor de audit colectate în cadrul APC, au fost identificate următoarele devieri care se prezintă în mod agregat, după cum urmează:

¹ Componenta și denumirea completă a formularelor se prezintă în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit și sunt plasate pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor.

² Art.31 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

⁴ Formularul nr. 13 aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 133 din 28.12.2021.

⁵ Hotărârea Curții de Conturi nr.30/2021 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2020”.

- la MJ, contul „Active neproductive” a fost subevaluat cu 105,9 mil. lei; soldul grupei de conturi 319 „investiții capitale în active în curs de execuție” a fost supraevaluat cu 44,5 mil. lei și a fost subevaluată valoarea clădirilor cu 45,3 mil. lei, precum și valoarea construcțiilor speciale în sumă de 6,2 mil. lei. Totodată, soldul subclasei 31 „Mijloace fixe” a fost supraevaluat cu 3,3 mil. lei, iar soldul subclasei 33 „Stocuri de materiale circulante” – cu 3,0 mil. lei. De asemenea, a fost supraevaluat soldul grupelor de conturi 314 „Mașini și utilaje” și 316 „Unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc” cu 5,1 mil. lei;

- la MEI a fost supraevaluată grupa de conturi 419 „Alte creanțe ale instituțiilor bugetare” cu 11,7 mil. lei și subevaluată în aceeași mărime grupa de conturi 318 „Alte mijloace fixe”; a fost supraevaluată grupa de conturi 314 „Mașini și utilaje” cu 2,8 mil. lei și subevaluată grupa de conturi 289 „Alte cheltuieli ale instituțiilor bugetare” în aceeași mărime;

- la MIDR, IP FISM nu a reflectat în evidența contabilă transmiterea către comunitățile beneficiare a investițiilor realizate, ceea ce a generat supraevaluarea mijloacelor fixe cu cel puțin 67,9 mil. lei. La ÎS ASD, au fost supraevaluate cheltuielile perioadei de gestiune cu circa 73,9 mil. lei și datoria față de antreprenor cu 70,6 mil. lei. IP Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a Locuințelor pentru Păturile Socialmente Vulnerabile II a supraevaluat grupa de conturi 319 „Investiții capitale în active în curs de execuție” cu 19,9 mil. lei.

Concomitent, se relevă că MAEIE, în temeiul prevederilor HG nr. 161 din 07.03.2019⁶, a transmis terenuri în administrarea IP APP care, contrar pct.5 din Hotărârea Guvernului nr.91 din 11.02.2019, nu a legalizat posesia/folosința terenului proprietate publică a statului aferent construcțiilor prin neîncheierea cu ministerul a contractului de arendă/comodat. Drepturile de administrare ale IP APP asupra terenurilor respective nu au fost înregistrate nici în Registrul bunurilor imobile (RBI), fiind până în prezent înregistrate în RBI după minister.

De menționat că datele totalizate în Bilanțul respectiv nu sunt parte a executării de casă a bugetului, context în care devierile identificate nu au impact asupra opiniei de audit emise la componenta executarea de casă, deoarece rapoartele privind executarea bugetului nu includ informații despre angajamente.

În acest context, acestea sunt evidențiate de către auditul public extern în vederea examinării oportunităților de dezvoltare continuă și durabilă prin prisma elaborării noii strategii pe termen mediu în domeniul managementului finanțelor publice, inclusiv cu determinarea necesităților de implementare a sistemului de evidență pe bază de angajamente.

3.2. Atragem atenția că MF raportează suma restanțelor față de BS la plățile pe care le administrează SFS și SV, totodată fiind menținute la partea de venituri unele problematice similare anilor precedenți. Partea de venituri a BS pentru anul 2021 a fost aprobată inițial în sumă de 41 415,4 mil. lei, iar ca urmare a modificărilor indicatorii aprobați au fost majorați cu 4 449,5 mil. lei, sau cu 10,7%. Veniturile bugetului de stat s-au majorat la capitolul impozite și taxe cu 3 884,5 mil. lei, granturi – cu 299,9 mil. lei, transferuri – cu 9,3 mil. lei, și alte venituri – cu 255,8 mil. lei. Conform Raportului privind executarea BS pe anul 2021, nivelul de executare a veniturilor față de prevederile anuale precizate a

⁶ HG nr. 161 din 07.03.2019 cu privire la lista terenurilor proprietate publică de stat din administrarea IP Agenției Proprietății Publice.

constituit 107,7%, sau 49 383,8 mil. lei. Comparativ cu anul 2020, veniturile la toate capitolele au înregistrat o creștere în total cu 10 883,3 mil. lei (28,3%), situația fiind prezentată în *Tabelul nr.1*.

Tabelul nr.1

Veniturile bugetului de stat în anul 2021 față de anul 2020

(mil. lei)

Indicatori	Executat în anul 2020	Anul 2021				Ponderea în PIB* (%)	Devieri 2021/2020	
		Aprobat	Precizat	Executat	Nivelul de executare (%)		(+/-)	%
1	2	3	4	5	6=5/4*100	7=5/PIB*100	8=5-2	9=5/2*100
VENITURI	38.500,5	41.415,4	45.864,9	49.383,8	107,7	20,4	10.883,3	128,3
Impozite și taxe	35.772,1	38.193,7	42.078,2	44.513,7	105,8	18,4	8.741,6	124,4
Granturi primite	624,2	1.110,8	1.410,7	2.290,6	162,4	0,9	1.666,4	367,0
Alte venituri	2.087,6	2.099,0	2.354,9	2.567,9	109,0	1,1	480,3	123,0
Transferuri primite în cadrul BPN	16,6	11,8	21,1	11,6	54,9	0,0	-5,0	69,9

*Produsul intern brut pentru anul 2021 luat în calcul conform datelor preliminare ale BNS a constituit 241 871,0 mil. lei.

Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2020 constituie 206 352,0 mil. lei (date actualizate).

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2021 și 2020.

Ca pondere în PIB, veniturile BS în anul 2021 au atins un nivel de 20,4%, înregistrând o creștere cu 1,7 p.p. față de anul 2020. În structura veniturilor, ponderea majoră o dețin impozitele și taxele care constituie 44 513,7 mil. lei, sau 90,1% din totalul veniturilor BS, înregistrând o creștere cu 2 435,6 mil. lei (105,8%) față de indicatorii precizați și cu 8 741,6 mil. lei (24,4%) față de anul 2020.

Astfel, în aspectul tipurilor de venituri, cele mai semnificative revin celor provenite din încasările TVA, care însumează 25 409,4 mil. lei, sau 51,5%, impozitul pe venit – 7 695,1 mil. lei (15,6%), și accizele – 7 590,3 mil. lei (15,4%).

În anul 2021, față de indicatorii precizați, încasările din TVA au înregistrat o creștere cu 1 603,3 mil. lei. Totodată, comparativ cu anul 2020, încasările TVA s-au majorat cu 5 723,1 mil. lei, sau cu 29,1%. Prin Legea BS pentru anul 2021, *pentru restituirea TVA* au fost aprobate inițial 3 636,0 mil. lei, fiind ulterior precizate în volum de 3 236,0 mil. lei, sau cu 400,0 mil. lei mai puțin. Executarea restituirilor TVA în anul 2021 a constituit 3 024,2 mil. lei, ceea ce constituie 11,9% din suma TVA încasată la buget, sau mai puțin față de anul 2020 cu 3,1 p.p. Auditul constată că, în totalul sumei executate, la restituirea TVA sunt incluse și mijloacele executate conform Programului de rambursare a TVA⁷. Verificările auditului relevă că perioada de rambursare a TVA a fost prelungită⁸ până la 30 septembrie 2021 pentru producătorii agricoli afectați de calamitățile naturale. Astfel, în anul 2021 au fost depuse 2 047 de cereri privind rambursarea TVA, fiind adoptate de către SFS 1 397 decizii privind acceptarea rambursării TVA, în valoare de 192,9 mil. lei.

⁷ Ordinul MF nr.76 din 16.06.2020 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind rambursarea TVA întreprinderilor care sunt înregistrate în calitate de contribuabili ai TVA și înregistrează sume TVA spre deducere în perioada ulterioară”.

⁸ Ordinul MF nr.18 din 01.02.2021 „Cu privire la modificarea Ordinului Ministerului finanțelor nr.76 din 16 iunie 2020”.

Veniturile impozitului pe venit în structura BS pentru anul 2021 au constituit 15,6% din totalul impozitelor și taxelor, fiind încasate 7 695,1 mil. lei, înregistrând o creștere de 1 226,0 mil. lei în comparație cu anul 2020. Din BS au fost efectuate *restituiri ale impozitului pe venitul persoanelor fizice* potrivit declarațiilor prezentate, în sumă de 60,9 mil. lei, cu 4,1 mil. lei mai puțin față de limita precizată (65,0 mil. lei), depășind limita aprobată în buget cu 25,9 mil. lei. Verificările auditului denotă că se menține evoluția de creștere cu 2,2% (1,3 mil. lei) față de anul precedent.

Potrivit datelor raportate de MF, veniturile din accize în anul 2021 au fost supraîncasate cu 420,0 mil. lei (105,9%) față de indicatorii precizați și cu 17,4 %, sau 1 124,6 mil. lei, mai mult față de anul precedent. În acest context, se relevă că, din încasările de 7 590,3 mil. lei (inclusiv restituirile – 27,0 mil. lei) din accize, 88,4% (6 731,5 mil. lei) revin accizelor la mărfurile importate și 885,8 mil. lei, sau 11,6%, – la mărfurile produse în țară.

Concomitent, ca urmare a probelor colectate în cadrul SFS, se relevă că SFS, fiind desemnat în calitate de administrator de venituri la unele plăți și taxe provenite din prestarea serviciilor publice și aplicarea sancțiunilor de către autoritățile statului, nu a asigurat controlul asupra virării integrale și în timp a veniturilor respective. În consecință, în evidența organului fiscal figurează doar plățile încasate, fără să dispună de sumele calculate la buget, nefiind înregistrate și restanțele aferente. Deși Curtea de Conturi a comunicat anterior aceste deficiențe, măsurile întreprinse de MF și SFS nu sunt suficiente pentru a fi asigurată plenitudinea datelor raportate la aceste tipuri de venituri.

Potrivit cadrului normativ⁹, administratorii de venit prezintă MF informații privind restanțele la plățile pe care le administrează, lunar către data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune și anual până la data de 25 februarie a anului următor anului de gestiune.

Similar anilor precedenți, doar 2 administratori de venituri (SFS și SV) au prezentat MF dările de seamă privind restanțele la BS. Totodată, se relevă că MF nu dispune de reglementări exhaustive pentru toți administratorii de venit privind modalitatea și formatul de raportare către MF a restanțelor față de BS, deși MF este responsabil¹⁰ de elaborarea documentelor de politici, a proiectelor de acte normative în domeniile¹¹ pe care le patronează. Situația generează un impact negativ asupra prezentării fidele și exacte a totalității restanțelor aferente obligațiilor față de BS.

Astfel, conform datelor raportate de MF, la situația din 31.12.2021 restanțele la plata obligațiilor contribuabililor față de bugetul de stat au constituit 1 927,4 mil. lei (inclusiv plăți de bază, majorări de întârziere, amenzi, cu excepția obligațiilor fiscale luate în evidența specială), inclusiv administrate de SFS – în sumă de 1 583,4 mil. lei, și de SV – în sumă de 344,0 mil. lei, care, în comparație cu anii 2019 și 2020, se prezintă în Tabelul nr.2.

⁹ Pct.3.9.3 Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin Contul Unic Trezoreria al Ministerului Finanțelor”.

¹⁰ Pct.7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin HG nr.696 din 30.08.2017.

¹¹ Pct.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin HG nr.696 din 30.08.2017.

Tabelul nr.2

**Sinteza restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de BS pentru anul 2021,
în comparație cu anii 2019 și 2020**

(mil.lei)

Sumele restante la:	Anul 2019		Anul 2020		Anul 2021		Devieri (+;-)	
	BS	Ponderea	BS	Ponderea	BS	Ponderea	2021/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6	7	8=6-2	8=6-4
SERVICIUL FISCAL DE STAT								
Plăți de bază	425,7	53,1	536,4	54,4	835,7	52,8	410,0	299,3
Majorare de întârziere	212,9	26,5	260,7	26,4	448,0	28,3	235,1	187,3
Amenzi	163,5	20,4	189,1	19,2	299,7	18,9	136,1	110,6
Total restante	802,1	100,0	986,2	100,0	1.583,4	100,0	781,3	597,2
SERVICIUL VAMAL								
Plăți de bază	265,1	58,0	231,8	58,1	192,8	56,1	-72,3	-39,0
Majorare de întârziere	134,6	29,5	107,2	26,9	88,9	25,8	-45,7	-18,3
Amenzi	57,3	12,5	60,2	15,1	62,3	18,1	5,0	2,1
Total restante	457,0	100,0	399,2	100,0	344,0	100,0	-113,0	-55,2
TOTAL (SFS+SV)	1.259,1	x	1.385,4	x	1.927,4	x	668,3	542,0

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Dărilor de seamă privind restanțele la BPN administrate de SFS și SV pentru anii 2021, 2020 și 2019.

Astfel, analiza auditului denotă că restanțele BS înregistrează în dinamică o tendință de creștere majoră – cu 542,0 mil. lei, sau cu 39,1%, față de anul 2020, și cu 668,3 mil. lei, sau cu 53,1%, față de anul 2019. În structura restanțelor totale, partea preponderentă revine impozitelor și taxelor administrate de către organele SFS, care constituie 82,2% (1 583,4 mil.lei), dintre care la: plăți de bază – 835,7 mil. lei, majorări de întârziere – 448,0 mil. lei, și amenzi – 299,7 mil. lei. Față de anul precedent, se constată o majorare semnificativă cu 60,6% (597,2 mil.lei).

Ca urmare a probelor colectate în cadrul auditului conformității administrării veniturilor de către SV, se constată că restanțele administrate și raportate de SV în anul 2021 au constituit 17,8% (344,0 mil.lei) din totalul restanțelor, inclusiv 105,7 mil. lei cu termen mai mare de 6 ani, înregistrând o descreștere cu doar 55,2 mil.lei, sau cu 13,8%, față de anul 2020. Această diminuare în dinamică a restanțelor SV nu apare ca rezultat al încasării, dar în urma stingerii prin prescripție și prin anulare a datoriilor agenților economici¹², care în anul 2021 au însumat 68,8 mil. lei pentru 109 plătitori vamali.

În același timp s-a constatat că, în „Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat”¹³ erau reflectate, la 31.12.2021, creanțe ale contribuabililor în sumă de 2 012,6 mil. lei, sau cu 85,2 mil. lei mai mult față de datele raportate de către MF (1 927,4 mil. lei), ca urmare în Raportul narativ privind executarea BS în anul 2021 au fost raportate doar restanțele la plățile administrate de SFS și SV. Examinările auditului au constatat că diferența de 85,2 mil. lei constituie creanțele contribuabililor raportate de MIDR (74,2 mil. lei)¹⁴, MM (10,8 mil. lei) și AȘM (0,2 mil. lei). Astfel, conform Raportului

¹² Conform art.128, 128² și 128³ din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20.07.2000.

¹³ Formularul nr.13 al Raportului privind executarea bugetului de stat în anul 2021, cod ECO 811420.

¹⁴ Autoritatea Aeronautică Civilă.

MIDR prezentat MF, soldul total al creanțelor extrabilanțiere cuprinde sancțiunile economice (penalități legale, dobânzi pentru întârziere) calculate și înaintate debitorilor pentru nerespectarea termenelor de achitare a plăților de supraveghere, aflate în procedură de examinare în instanțele de judecată (72,3 mil. lei) și creanțele angajaților, a foștilor angajați ai AAC, împreună cu impozitele aferente salariului, contabilizate în cadrul procedurii de executare a prescripției Inspecției Financiare (1,9 mil. lei). În acest context, auditul denotă lipsa clarității în normele metodologice¹⁵, în condițiile în care Bilanțul respectiv urmează să asigure plenitudinea raportării tuturor „Creanțelor contribuabililor” față de BS (restanțe, creanțe, penalități etc.).

Totodată, evidențiem situația condiționată de încasările drepturilor de import-export achitate în avans de către agenții economici și persoanele fizice în ultimele zile lucrătoare ale anului în curs, după închiderea operațiunilor prin sistemul trezorerial al MF, sumele respective fiind înscrise cu prima zi a anului bugetar viitor. Astfel, ca urmare a colectării probelor privind administrarea veniturilor de către SV, s-au constatat divergențe privind veniturile încasate la începutul și sfârșitul perioadei de gestiune pentru anul 2021, în sumă de 3,7 mil. lei și, respectiv, 5,9 mil. lei între datele din „Informația privind descifrarea sumelor achitate în avans a drepturilor de import/export (Formularul FI-002) prezentată MF și datele din SI „Economist” al SV. Concomitent, analogic anilor precedenți, se menționează că nefuncționalitatea modulului pentru calcularea majorărilor de întârziere la plățile de bază din SI¹⁶ al SV a condus la raportarea eronată la MF a „Raportului privind datoriile agenților economici și ale persoanelor fizice la data de 31.12.2021”, cu suma de 47,7 mil. lei.

Drept urmare a colectării probelor privind administrarea veniturilor de către SFS, se atestă aspecte problematice aferente plenitudinii datelor raportate de SFS, cauzate de neexercitarea pe deplin de către organul fiscal a rolului de administrator de venituri la unele coduri ECO¹⁷, în așa mod nefiind respectate integral cerințele statuate în art.3 din Legea nr.181 din 25.05.2014¹⁸. Deși Curtea de Conturi a menționat deficiențele respective și în cadrul altor audituri, în anul 2021 nu au fost înregistrate progrese la componenta legată de instituirea unor mecanisme de conlucrare între SFS și instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget, a căror administrare este pusă în seama SFS, iar gestionarea efectivă a acestor surse – în responsabilitatea altor instituții ale statului. În aceste condiții, la un șir de coduri ECO, în evidența SFS se reflectă doar încasările de casă, conform extraselor de la trezorerie, fără a fi reflectat în contul contribuabilului calculul plății și, după caz, restanțele la aceste plăți.

Auditul denotă că, în scopul asigurării corectitudinii de întocmire a rapoartelor privind executarea BS, urmează să fie implementate activități suplimentare de control intern pentru conformarea la normele aprobate¹⁹. Astfel, MF a perfectat și a prezentat doar la 2 administratori de venit (SFS și SV) Registrele

¹⁵ Pct. 3.8.12 din Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobat prin Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015.

¹⁶ „Accounting” din SIIV „Asycuda World”.

¹⁷ Stabilite prin Ordinul nr. 166 din 22.12.2020 „Cu privire la modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2021”.

¹⁸ Art. 3 din Legea nr.181 din 25.05.2014 statuează că „administrator de venituri este o autoritate/instituție bugetară care este împuternicită cu dreptul de colectare/restituire, evidență și control al încasărilor la bugetele componente ale bugetului public național și care poartă responsabilitate pentru corectitudinea calculării și încasării acestora”.

¹⁹ Pct.3.9.1 din Normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobate prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.215 din 28.12.2015: „În scopul corectitudinii întocmirii rapoartelor lunare privind

veniturilor BS (Formularul FI-006), întocmite cumulativ pe tipuri de impozite și taxe de la începutul anului. Ca urmare a verificărilor de audit, s-a constatat că nu au fost confirmate toate veniturile executate în BS de către administratorii de venituri desemnați, iar în Registrele veniturilor semnate cu SFS sunt incluse impozite și taxe pe care nu le calculează/administrează SFS.

Deși aceste situații nu au impact asupra opiniei privind executarea de casă a bugetului, auditul le prezintă în scopul instituirii activităților de control, determinării exhaustive a cadrului de raportare financiară și a celui de reglementare în vederea eliminării efectelor posibile asupra Bilanțului contabil, precum și asigurării conformității raportării însumate a creanțelor contribuabililor față de BS de către toți administratorii.

3.3. Atragem atenția că procesul de reorganizare a unor APC a generat întârzieri la raportarea financiară a acestora, dar fără a cauza impact asupra execuției de casă a BS.

În anul 2021 a fost efectuată reforma administrației publice centrale, inițiată în conformitate cu Hotărârea Parlamentului nr.89 din 06.08.2021 „Pentru aprobarea listei ministerelor”. Procedura de reorganizare s-a efectuat în baza Hotărârii Guvernului nr.117 din 12.08.2021 „Cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate”. Astfel, 4 APC²⁰ au fost reorganizate prin dezmembrare (separare).

Pentru a asigura buna desfășurare a procesului de reorganizare și pentru a evita potențialele deficiențe și neclarități ce țin de alinierea la regulile de raportare financiară stabilite prin Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015, MF a descris în actele interne (Circulare) etapele obligatorii de parcurs de către autoritățile reorganizate, precum și aspectele importante care trebuie respectate de către managementul APC reorganizate. Astfel, procesul de reorganizare a APC ar fi trebuit să decurgă într-un format bine organizat, cu termeni prestabiliți de prezentare a informațiilor și rapoartelor financiare către MF. Însă, auditul a constatat că, în circularele emise de MF nu a fost prevăzută respectarea prevederilor art. 34 din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007 privind cerințele de raportare în cazul reorganizării, și anume, întocmirea de către autoritățile reorganizate a bilanțului de repartitie, care, de comun cu Actul de transmitere, sunt documentele prin care se confirmă transferul patrimoniului de la o persoană juridică la alta. Aceste acte servesc ca temei pentru o persoană juridică să scoată de la evidența sa, iar alta să pună la evidența sa anumite bunuri și obligații. Conform cerințelor MF, transmiterea/primirea activelor și pasivelor, în cazul reorganizării autorităților/instituțiilor bugetare, se va reflecta la subcontul de nivelul II 723000 „Corectarea rezultatelor anilor precedenți ale autorităților/instituțiilor bugetare”. Totodată, autoritățile reorganizate până la data de 15 decembrie 2021 erau obligate să transmită MF, pe suport de hârtie, un exemplar al raportului financiar la situația de până la transmiterea activelor și pasivelor, împreună cu un exemplar al actelor de transmitere. Acest aspect nu a fost monitorizat suficient de MF, astfel încât să-i fie prezentate aceste acte. Fără întocmirea bilanțului până la transmitere și a bilanțului de repartitie există riscul raportării eronate ca urmare a activității contabile de reflectare a transmiterii-

executarea bugetului de stat, Direcția Trezoreria de Stat și Trezoriile Regionale ale Ministerului Finanțelor prezintă administratorilor de venit în a zecea zi a lunii următoare perioadei de gestiune în format electronic scanat Registrul veniturilor bugetului de stat (Formularul FI-006) semnat de persoanele împuternicite, cu aplicarea ștampilei. Registrul menționat se perfectează cumulativ de la începutul anului.”.

²⁰ MEI, MADRM, MECC, MSMPs.

primirii activelor și pasivelor prin subcontul de nivelul II 723000 „Corectarea rezultatelor anilor precedenți ale autorităților/instituțiilor bugetare”.

Un alt aspect important al desfășurării procesului de reorganizare a fost parcurgerea cu o responsabilitate scăzută a managementului autorităților reorganizate a procesului de reorganizare. Aceasta a influențat semnificativ calitatea rapoartelor financiare consolidate și patrimoniale ale ministerelor. Astfel, MECC a respectat parțial cerințele menționate în Circularele MF, ca rezultat a fost perturbat procesul de reorganizare a ministerului. Nu au fost transmise activele și pasivele între aparatele centrale ale MECC și MC. Rapoartele financiare consolidate ale MECC, MEC și MC nu reflectă situația reală, acestea sunt denaturate semnificativ cu valoarea investițiilor în părți legate și nelegate, care au trecut în temeiul HG din subordinea MECC în subordinea MC. De facto, a trecut doar denumirea acestora în subordinea MC, pe când valoarea investițiilor în părți legate și nelegate a acestora este reflectată în rapoartele financiare ale MEC.

Verificările auditului denotă că 3 APC (MEI, MADRM și MECC) nu s-au încadrat în termenul stabilit, fiind extinse la solicitare perioadele de raportare până la 22 de zile. Procesele respective de transmitere-predare sunt evaluate în cadrul auditurilor financiare obligatorii ale APC.

3.4. Atragem atenția că nu toate cheltuielile executate din fondul de rezervă al Guvernului întrunesc concomitent toate criteriile de eligibilitate stabilite de cadrul normativ, având impact asupra conformității utilizării resurselor acestuia.

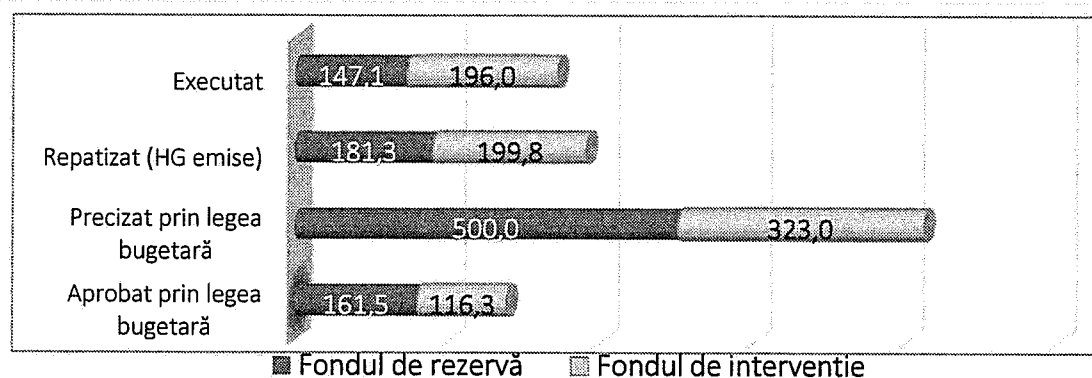
Pentru anul 2021²¹, fondurile de urgență ale Guvernului inițial au fost aprobate în sumă de 277,8 mil. lei, inclusiv 161,5 mil. lei – fondul de rezervă, și 116,3 mil. lei – fondul de intervenție. Ca urmare a modificărilor operate, alocațiile pentru fondul de rezervă au fost majorate cu 338,5 mil. lei, constituind 500,0 mil. lei, iar pentru fondul de intervenție – cu 206,7 mil. lei, constituind 323,0 mil. lei, inclusiv 0,6 mil. lei din contul donațiilor persoanelor fizice și juridice oferite pentru combaterea pandemiei COVID-19.

Pentru repartizarea mijloacelor din fondul de rezervă, au fost aprobate 11 Hotărâri de Guvern, în valoare de 181,3 mil. lei, și din fondul de intervenție – 9 Hotărâri de Guvern, în sumă de 199,8 mil. lei. Totodată, executarea cheltuielilor a fost la nivel de 81,1%, sau 147,1 mil. lei din fondul de rezervă și, respectiv, de 98,0%, sau 196,0 mil. lei, din fondul de intervenție, *care în mod grafic se prezintă în Diagrama nr.1.*

²¹ Art.3 lit. b) din Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr. 258 din 16.12.2020.

Executarea mijloacelor financiare din fondurile de rezervă și de intervenție ale Guvernului în anul 2021

(mil. lei)

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform informațiilor prezentate de MF.

Cheltuielile din fondul de intervenție al Guvernului au fost executate în volum de 196,0 mil. lei, dintre care 41,9% (82,2 mil. lei) de 19 APC²², iar 58,1% (113,8 mil. lei) revin transferurilor către bugetele locale. Mijloacele repartizate din fondul de intervenție au fost utilizate pentru acordarea: indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19 în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu (182,56 mil. lei, sau 93,1%), indemnizațiilor unice personalului decedat din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice în lupta cu COVID-19 (7,0 mil. lei, sau 3,6%) și pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale (6,4 mil. lei, sau 3,2%). În scopul verificării corectitudinii alocării mijloacelor din fondul de intervenție al Guvernului către APC și APL pentru acordarea indemnizațiilor unice personalului medical infectat cu COVID-19, precum și altor angajați care au contractat infecția COVID-19 în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu (conform anexelor la HG), auditul a solicitat²³, de la unele autorități publice nominalizate în anexele la HG în calitate de beneficiari ai mijloacelor financiare alocate, documentele care au stat la baza finanțării cheltuielilor prin intermediul instituțiilor în care persoanele activează (HG nr. 11 din 27.01.2021²⁴, HG nr. 411 din 14.12.2021²⁵ și HG nr. 731 din 30.09.2020²⁶).

Ca urmare a testării corectitudinii achitării indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19 în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu²⁷, auditul relevă că, în cazul unei instituții bugetare²⁸, deși pentru solicitarea alocațiilor au fost prezentate listele nominale ale persoanelor, prin contrapunerea cu ordinele privind acordarea indemnizației, au fost stabilite unele neconcordanțe. Astfel, în ordinele

²² MJ, MAI, MAEIE, MA, MEI, MSMPS, MIDR, MAIA, MM, MMPS, MS, APP, ANSA, CC, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; CNAS.

²³ Solicitarea nr.19 din 12.05.2022.

²⁴ HG nr. 11 din 27.01.2021 cu privire la alocarea mijloacelor financiare.

²⁵ HG nr. 411 din 14.12.2021 cu privire la alocarea mijloacelor financiare.

²⁶ HG nr. 731 din 30.09.2020 cu privire la alocarea mijloacelor financiare.

²⁷ Petiția înaintată CCRM din 16.03.2022.

²⁸ Judecătoria Chișinău.

emise nu au fost incluși 7 angajați din listele prezentate MF pentru acordarea indemnizației cu valoarea de 16,0 mii lei per persoană.

Mijloacele din fondul de rezervă au fost repartizate la 7 APC²⁹, în sumă totală de 160,2 mil. lei, fiind executate la nivel de 79,6% (127,5 mil. lei). Prin urmare, auditul relevă că din fondul de rezervă au fost repartizate mijloace financiare MS, în sumă de 32,3 mil. lei, pentru procurarea vaccinului împotriva COVID-19, acestea fiind nevalorificate. Verificările auditului denotă că, în perioada auditată, o pondere semnificativă de 46,7% (84,7 mil. lei) din fondul de rezervă au revenit alocării mijloacelor financiare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate, stabilite pentru 11 iulie 2021. Aceste cheltuieli au fost auditate de către Curtea de Conturi, rezultatele fiind aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 7 din 22.02.2022³⁰.

Totodată, din fondul de rezervă au fost executate mijloace pentru: procurarea vaccinului împotriva COVID-19 (27,7 mil. lei), premiarea sportivilor pentru performanțele obținute la Jocurile Olimpice și Paralimpice din anul 2021 (10,8 mil. lei), plata onorariilor Birourilor Asociate de Avocați „Ceachir, Zamfir & Partenerii” și „Burac și Asociații” (1,7 mil. lei) și cheltuieli aferente utilizării ajutorului umanitar acordat de către România pentru sprijinirea agricultorilor afectați de secetă (2,8 mil. lei). *Datele în aspectul de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2021 se prezintă în Tabelul nr.3.*

Tabelul nr. 3

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2021

(mil. lei)

Denumirea măsurii	Repartizat conform HG		Executat	
	Suma	Pondere în suma totală (%)	Suma	Pondere în suma totală (%)
Pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate, stabilite pentru 11 iulie 2021	84,7	46,7	84,5	57,4
Procurarea vaccinului împotriva COVID-19	60,0	33,1	27,7	18,8
Compensații pentru Programul de stat „Prima casă”	21,1	11,6	19,6	13,3
Premierea sportivilor pentru performanțele obținute la Jocurile Olimpice și Paralimpice	10,8	6,0	10,8	7,3
Cheltuieli aferente utilizării ajutorului umanitar acordat de către România pentru sprijinirea agricultorilor afectați de secetă	3,0	1,7	2,8	2,0
Plata onorariilor de avocatură pentru reprezentarea intereselor Republicii Moldova în instanțele internaționale	1,7	0,9	1,7	1,2
TOTAL	181,3	100,0	147,1	100,0

Sursă: Date sistematizate de echipa de audit în baza Informațiilor privind repartizarea și utilizarea mijloacelor din fondul de rezervă al Guvernului în ianuarie – decembrie 2021, prezentată de MF.

Se atestă că, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2021, au fost prevăzute inițial 70,0 mil. lei pentru implementarea Programului de stat „Prima Casă”, inclusiv 50,0 mil. lei pentru onorarea garanțiilor de

²⁹ MJ, MAI, MSMPS, MEC, MS, APP și CEC.

³⁰ Hotărârea Curții de Conturi nr. 7 din 22.02.2022 cu privire la Raportul auditului conformității asupra gestionării mijloacelor financiare alocate pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

stat în cadrul Programului. Ulterior, sursele de finanțare au fost diminuate până la 5,0 mil. lei pentru onorarea garanțiilor de stat în cadrul programului, iar în contextul creșterii semnificative a numărului solicitanților pe parcursul anului 2021, cheltuielile pentru programele de compensare au fost majorate cu 15,0 mil lei. Se atrage atenția că diminuarea alocațiilor se datorează faptului că, în vederea finanțării programelor de compensații demarate în cadrul Programului de stat „Prima casă”, au fost repartizate 21,1 mil. lei din fondul de rezervă al Guvernului, deși cheltuielile respective nu întrunesc concomitent toate criteriile de eligibilitate stabilite de cadrul normativ³¹.

Totodată, auditul menționează că cheltuielile BS pentru programele de compensare, desfășurate în cadrul Proiectului de stat „Prima casă”, au însumat 51,4 mil. lei, inclusiv din contul alocațiilor aprobate în Legea bugetului de stat, în sumă de 31,8 mil. lei, și din fondul de rezervă – de 19,6 mil. lei. Motivarea prezentată de MF pentru acordarea alocațiilor din fondul de rezervă a fost creșterea numărului de beneficiari și executarea integrală a alocațiilor aprobate în primele 6 luni ale anului, deși Legea bugetului de stat a fost modificată de 2 ori³² până la aprobarea HG respective. Astfel, în anul 2021 au fost acceptate 2 203 cereri, iar pentru 465 de beneficiari, cererile de acordare a compensațiilor au fost respinse/refuzate, fiind încheiate 2 292 de contracte, în sumă de 1 433,6 mil. lei, *situația fiind prezentată în Tabelul nr. 4.*

Tabelul nr. 4

Sinteza repartizării alocațiilor aprobate pentru Programul „Prima casă” pentru compensații bănești pe categorii de beneficiari în anul 2021

(mil. lei)

Programul	Numărul de cereri depuse	Numărul de beneficiari acceptați	Numărul de beneficiari refuzați	Contracte încheiate		Suma compensațiilor acordate
				Număr	Suma	
Prima casă 2	639	509	130			9,5
Prima casă 3	1 263	1 075	188			34,8
Prima casă 4	739	613	126			7,1
Prima casă 5	27	6	21			0,01
Total, inclusiv:	2 668	2 203	465	2 292	1 433,6	51,4

Sursă: Informații prezentate de Ministerul Finanțelor, la solicitarea echipei de audit.

La situația din 31 decembrie 2021 soldul creditelor garantate acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” a constituit 1 834,5 mil. lei (0,8% din PIB pentru anul 2021), sau cu 600,6 mil. lei mai mult comparativ cu situația de la începutul anului 2021.

În anul 2021 în bugetul de stat au fost restituite mijloacele dezafectate în anul 2020 din bugetul de stat în urma onorării garanției de stat în cadrul Programului de stat „Prima casă”, în sumă de 167,7 mii lei.

³¹ Pct.5 din Regulamentul privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului, aprobat prin HG nr.862 din 18.12.2015 (în continuare – Regulamentul privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului).

³² Legea nr. 27 din 12.03.2021 pentru modificarea unor acte normative și Legea nr.45 din 26.03.2021 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

Totodată, în baza scrisorii ODIMM³³ au fost transferate 0,2 mil. lei pentru onorarea unei garanții de stat³⁴. Analogic anilor precedenți, auditul relevă riscul activării garanțiilor de stat interne care poate genera presiuni adiționale asupra BS și poate majora volumul datoriei de stat interne și costurile de deservire a acesteia.

3.5. Atragem atenția asupra faptului că la planificarea și executarea cheltuielilor Org1 „Acțiuni generale” sunt incluse cheltuielile care nu pot fi atribuite unor autorități/instituții bugetare concrete.

Potrivit cadrului regulamentar³⁵, la Org1 „Acțiuni generale” se reflectă resursele generale și cheltuielile generale care nu pot fi atribuite unor autorități/instituții bugetare concrete. Ministerul Finanțelor, în calitate de administrator de buget, lansează procedura de elaborare a proiectului bugetului de stat și asigură elaborarea propunerii de buget pentru veniturile generale ale bugetului de stat, sursele de finanțare ale deficitului bugetului de stat și alți indicatori bugetari aferenți poziției „Org1 – Acțiuni generale” din clasificția organizațională (de exemplu, veniturile generale, transferurile interbugetare). Estimarea resurselor generale ale bugetului de stat se efectuează în conformitate cu metodologia de estimare a veniturilor și a surselor de finanțare.

Astfel, potrivit Legii BS pentru anul 2021, la Org1 „Acțiuni generale” (0799) au fost aprobate venituri în sumă de 21 561, 6 mil. lei, fiind precizate în sumă de 25 601,1 mil. lei și executate 30 322,3 mil. lei, care față de anul precedent au crescut cu 11 131,8 mil. lei (58,0%). Totodată, au fost aprobate cheltuieli și active nefinanciare în sumă de 33 234,8 mil. lei, precizate 34 308,2 mil. lei, fiind executate 33 124,7 mil. lei, cu 4 364,1 mil. lei mai mult față de anul precedent.

MF în calitate de administrator de buget gestionează cheltuielile generale. Analiza auditului relevă că cheltuielile precizate la acțiuni generale reprezintă circa 59,5% din totalul cheltuielilor și activelor nefinanciare (57 656,8 mil. lei), ce este cu 2,6 p.p mai mult decât în anul 2020.

Astfel, în aspectul economic al cheltuielilor, acestea reprezintă: transferuri în cadrul BPN – 30 566,0 mil. lei, dobânzi achitate și alte plăți aferente datoriei – 1 897,3 mil. lei, bunuri și servicii – 31,7 mil. lei, subvenții – 14,1 mil. lei, alte cheltuieli – 587,0 mil. lei. Totodată, sursele de finanțare ale BS de asemenea se reflectă la Org1 „Acțiuni generale”, și anume: creanțele interne – 1 410,5 mil. lei, datoriile interne – 3 764,6 mil. lei, și împrumuturile externe – 4 829,2 mil. lei.

În acest context, atragem atenția că, deși prevederile regulamentare³⁶ prevăd că cheltuielile bugetare se efectuează doar prin intermediul autorităților/instituțiilor bugetare, auditul relevă că direct din bugetul de stat „Org1 – Acțiuni generale” sunt executate unele cheltuieli, precum: bunuri și servicii – 31,7 mil. lei, subvenții – 14,1 mil. lei, alte cheltuieli – 587,0 mil. lei. Astfel, 61,4% din veniturile BS și 61,2% din cheltuielile și activele nefinanciare sunt executate direct de MF la componenta Org1 „Acțiuni generale”, la evidența executării și raportării acestora fiind aplicată exclusiv doar metoda de casă.

³³ Scrisoarea ODIMM nr.812-03/26 din 08.11.2021 privind acceptarea cererii de executare a garanției de stat.

³⁴ Garanția de stat nr. MOLD/1690 din 04.03.2021 către B.C. „Moldindcombank” S.A.

³⁵ Pct.11 din Normele metodologice privind aplicarea Clasificației organizaționale, aprobate prin Ordinul MF nr.208 din 24.12.2015 „Privind Clasificația bugetară”.

³⁶ Art. 29 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014.

IV. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul de gestiune încheiat la 31 decembrie 2021. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului Raportului în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestuia, și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte.

V. ALTE INFORMAȚII

5.1. Se atestă tendința creșterii transferurilor de la BS către bugetele de alt nivel, în anul 2021 constituind 57,6% din totalul cheltuielilor BS.

Prin legea bugetară anuală³⁷, cu modificările ulterioare, volumul precizat al transferurilor a însumat 31 790,0 mil. lei, majorându-se cu 1 297,9 mil. lei față de planul aprobat, inclusiv transferurile către BASS – cu 614,5 mil. lei (11 069,1 mil. lei), și către BUAT – cu 683,4 mil. lei (14 885,9 mil. lei), inclusiv 394,6 mil. lei din fondurile centralizate și 135,9 mil. lei aprobate prin HG.

Volumul transferurilor de la BS către alte bugete a fost executat la nivel de 98,0% față de volumul precizat, constituind 31 168,8 mil. lei, inclusiv către: BASS – 10 724,7 mil. lei (96,9%), FAOAM – 5 835,0 mil. lei (100,0%), și BUAT – 14 609,1 mil. lei (98,1%). *Sinteza executării acestora se prezintă în Tabelul nr.5.*

Tabelul nr.5

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat către alte bugete pentru anul 2021

(mil. lei)

Bugetul	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Executat anul precedent	Executat 2021 față de anul precedent	
				+/-	%		+/-	%
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7	8=4-7	9=4/7*100
BASS	10 454,6	11 069,1	10 724,7	-344,4	96,9	9 769,4	+955,3	109,8
FAOAM	5 835,0	5 835,0	5 835,0	0,0	100,0	3 533,7	+2 301,3	165,1
BUAT	14 202,5	14 885,9	14 609,1	-276,8	98,1	13 617,9	+991,2	107,3
Total	30 492,1	31 790,0	31 168,8	-621,2	98,0	26 921,0	+4 247,8	115,8

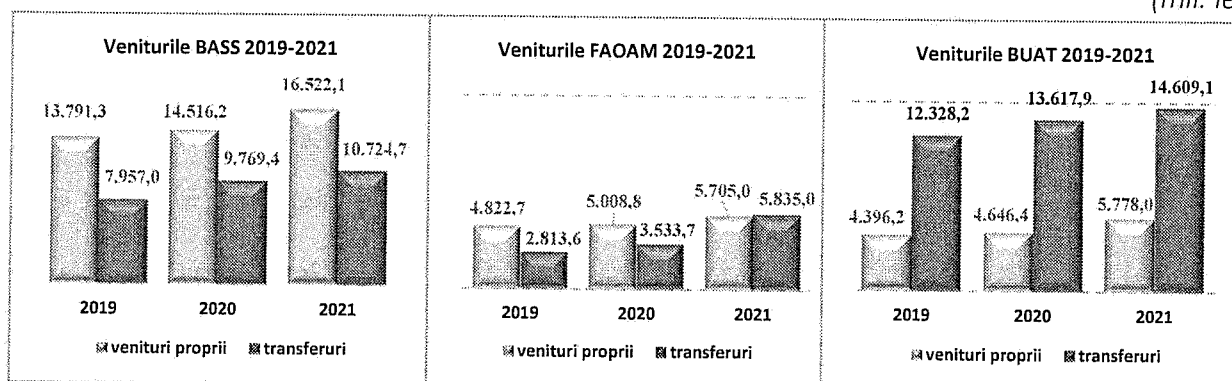
Sursă: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de MF.

Auditul public extern relevă creșterea în continuare a gradului de dependență financiară a bugetelor de alt nivel față de finanțarea de la bugetul de stat. Astfel, ponderea transferurilor executate de la BS în totalul veniturilor BASS constituie 39,4%, FAOAM – 50,6%, și la BUAT – 71,7%. *Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în raport cu veniturile proprii ale bugetelor componente ale BPN în perioada 2019-2021 se prezintă în Diagrama nr.2.*

³⁷ Art.4. alin.(1) din Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258 din 16.12.2020.

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în raport cu veniturile proprii ale bugetelor componente ale BPN în perioada 2019-2021

(mil. lei)

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea BS pentru anii 2019, 2020 și 2021.

Se atestă că veniturile proprii ale BUAT în anul 2021 au însumat 5 778,0 mil. lei, în timp ce transferurile de la bugetul de stat au constituit 14 609,1 mil. lei, devansând de circa 2,5 ori veniturile proprii încasate. Astfel, volumul transferurilor executate se constituie din:

- transferuri repartizate conform Anexei nr.7 la Legea BS³⁸ – 14 137,5 mil.lei;
- transferuri executate pentru scopuri specifice din fondurile centralizate – 340,4 mil. lei, dintre care:
 - (i) Fondul Ecologic Național – 260,8 mil. lei, (ii) Fondul de eficiență în energetică – 20,7 mil. lei, (iii) Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – 55,1 mil. lei, și (iv) proiectul „Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI)” – 3,8 mil. lei;
- transferuri cu destinație specială repartizate prin Hotărâri de Guvern – 131,2 mil. lei, din care: (i) din fondurile de urgență ale Guvernului – 113,8 mil. lei (inclusiv 107,8 mil. lei pentru acordarea indemnizațiilor unice angajaților din sistemul medical infectați cu COVID-19), (ii) pentru Programul de reintegrare a țării – 8,1 mil. lei, (iii) pentru Programul Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” – 4,9 mil. lei, și (iv) pentru alte activități³⁹ – 4,4 mil. lei.

Ca rezultat al acceptării amendamentelor deputaților⁴⁰, transferurile către bugetele locale au fost majorate cu 356,8 mil. lei, comparativ cu cele aprobate de către Guvern în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021⁴¹, fiind destinate cheltuielilor capitale.

Conform Legii BS pentru anul 2021, la BUAT au fost precizate transferuri cu destinație generală⁴² în sumă de 2 038,2 mil. lei, transferuri cu destinație specială⁴³ – de 12 076,0 mil. lei, inclusiv 134,5 mil. lei din contul redistribuirii alocațiilor⁴⁴ în scopul acoperirii parțiale a cheltuielilor pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, alocații pentru acoperirea

³⁸ Anexa nr.7. Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale la Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

³⁹ Compensații persoanelor supuse represiunilor politice – 2,7 mil. lei; indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ – 0,8 mil. lei; susținerea programului de granturi pentru inițiativele tinerilor la nivel local – 0,8 mil. lei; restituirea valorii bunurilor pentru achitarea compensațiilor pentru represiunile politice conform titlului executoriu – 0,1 mil. lei; compensații unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație din mediul rural – 0,006 mil. lei.

⁴⁰ Art.59 din Legea nr.797 din 02.04.96 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului.

⁴¹ Proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021, aprobat prin HG nr.843 din 30.11.2020.

⁴² Art.11 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

⁴³ Art.12 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

⁴⁴ Art.3 lit.g) din Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

insuficienței costurilor salariale aferente domeniilor proprii de activitate – 241,0 mil. lei, repartizate pe fiecare unitate administrativ-teritorială conform Anexei nr.7 la Legea bugetară anuală⁴⁵. Totodată, la modificarea bugetului⁴⁶ au fost alocate și alte transferuri cu destinație generală⁴⁷, pentru acoperirea cheltuielilor efectuate în anul precedent din contul veniturilor proprii ale bugetelor locale pentru cheltuieli capitale, finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la BS. Toate transferurile cu destinație generală au fost executate integral, iar transferurile cu destinație specială – în sumă de 11 858,1 mil. lei, sau 98,2%. *Sinteza executării transferurilor de la BS către BUAT în anul 2021 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021) se prezintă în Anexa nr.2 (Tabelul nr. 1) la prezentul Raport de audit.*

Examinările auditului relevă că, în anul 2021, ca urmare a calculelor efectuate de MF, insuficiența mijloacelor financiare pentru acoperirea integrală a costurilor aferente implementării sistemului de salarizare ce țin de domeniile proprii de activitate ale APL a fost acoperită cu transferuri de compensare în sumă de 241,0 mil. lei. Auditul atestă că aceste alocații cresc semnificativ de la an la an. Astfel, față de anul 2020, acestea s-au majorat cu 124,7 mil. lei, iar față de anul 2019 – cu 233,1 mil. lei, BUAT fiind în imposibilitatea acoperirii discrepantei dintre costurile salariale generate și suplimentarea părții de venituri din defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice și transferuri generale.

Transferurile cu destinație specială neexecutate au constituit 217,9 mil. lei, dintre care nu au fost executate transferuri pentru învățământul general în sumă de 138,5 mil. lei, pentru asistența socială – 49,4 mil. lei, pentru infrastructura drumurilor publice locale – 13,4 mil. lei etc. Cauzele de nefinanțare invocate de către MF au fost diminuarea numărului de beneficiari și finanțarea alocațiilor pe bază de necesități. *Sinteza executării transferurilor cu destinație specială de la BS către BUAT în anul 2021 se prezintă în Anexa nr.2 (Tabelul nr.2) la prezentul Raport de audit.*

Analiza componenței transferurilor cu destinație specială denotă că alocațiile cele mai semnificative aferente TDS revin celor pentru învățământul general, constituind 83,1% (9 857,5 mil. lei) din totalul TDS la volumul executat. Transferurile pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar se alocă BL de nivelul respectiv, în corespundere cu competențele stabilite APL conform legislației privind descentralizarea administrativă⁴⁸.

Din totalul TDS pentru învățământul general, cele mai însemnate constituie transferurile pentru învățământul preșcolar – 3524,3 mil. lei, (35,7%), învățământul liceal – 3 034,3,2 mil. lei (30,8%), și învățământul gimnazial – 2 536,2 mil. lei (25,7%). *Sinteza executării transferurilor sub diferite aspecte se prezintă în Anexa nr.2 (Tabelele nr. 3 și nr.4) la prezentul Raport de audit.*

Conform cadrului legal⁴⁹, TDS pentru finanțarea învățământului sunt efectuate de MF, în conformitate cu formula de alocare propusă anual de MEC și aprobată de Guvern. Totodată, în baza plafonului de cheltuieli estimat de MF, MEC calculează transferurile categoriale de la BS la BUAT pentru finanțarea

⁴⁵ Anexa nr.7. Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale la Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

⁴⁶ Legea nr.135 din 14.10.2021 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

⁴⁷ Satul Horești, raionul Ialoveni – 80,7 mii lei, și satul Tomai, raionul Leova – 76,6 mii lei.

⁴⁸ Pct.279 din Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul MF nr.209 din 24.12.2015.

⁴⁹ Art. 143 alin.(2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014.

instituțiilor de învățământ⁵⁰, ulterior MEC prezintă MF, în termenele stabilite, în scris și în format electronic, calculele normativelor valorice pentru un „elev ponderat” și pentru o instituție de învățământ și calculele transferurilor categoricale pentru fiecare unitate administrativ-teritorială⁵¹.

Verificările de audit au constatat că MEC nu efectuează și nu prezintă MF calculele respective, acestea fiind efectuate de către MF. Totodată, potrivit metodologiei aprobate⁵², calculele cheltuielilor pentru instituțiile de învățământ primar și învățământ secundar general se efectuează conform formulei unice în baza numărului mediu de elevi în anul bugetar precedent și a numărului de instituții de învățământ în anul 2007 („pentru stimularea raționalizării rețelei de instituții de învățământ”). Astfel, auditul public extern în continuare consideră necesară elaborarea de către Ministerul Educației și Cercetării a metodologiilor de calcul pentru TDS la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară etc.), precum și completarea/modificarea cadrului normativ cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor, care va permite alocarea transparentă și echitabilă a transferurilor cu destinație specială către APL, ținând cont de numărul de copii/elevi.

La 31.12.2021 soldurile mijloacelor neutilizate ale bugetelor locale primite din contul transferurilor cu destinație specială s-au înregistrat în sumă totală de 8,3 mil. lei, dintre care: la UTA Găgăuzia – 1,3 mil. lei, mun. Bălți – 1,2 mil. lei, Florești – 0,7 mil. lei, Briceni – 0,5 mil. lei etc., ponderea cea mai mare fiind la învățământ (67,5%).

5.2. Se atestă o creștere semnificativă a cheltuielilor privind plățile aferente documentelor executorii.

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2021⁵³, pentru executarea cheltuielilor privind plățile aferente documentelor executorii au fost aprobate 33,7 mil. lei. Ulterior, ca urmare a modificărilor operate pe parcursul anului, volumul alocațiilor precizate a fost majorat semnificativ până la 207,6 mil. lei, sau de 6,2 ori, fiind executate 189,2 mil. lei, ceea ce constituie 91,1% comparativ cu indicatorul precizat. *Analiza auditului privind evoluția acestor plăți se prezintă în Diagrama nr.3.*

⁵⁰ Pct.6 din „Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, aprobat prin HG nr.868 din 08.10.2014.

⁵¹ Pct.6 subpct.6) din „Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, aprobat prin HG nr.868 din 08.10.2014.

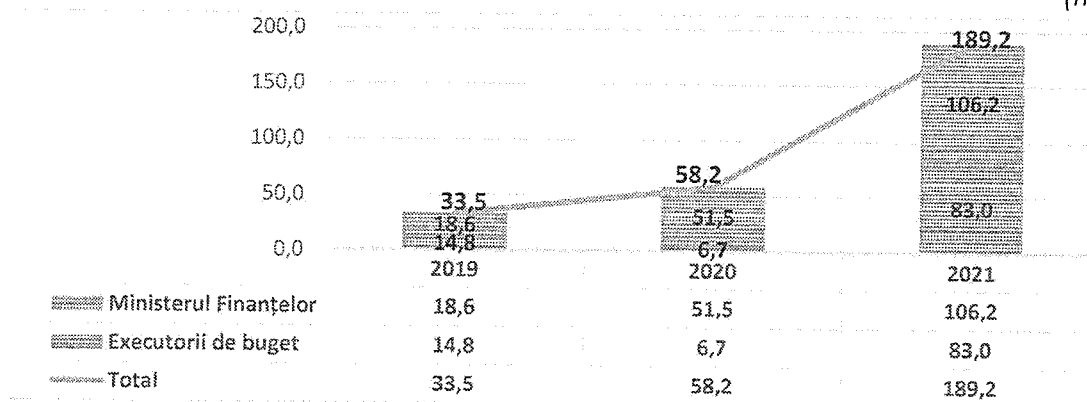
⁵² Pct.6 subpct.8) din „Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, aprobat prin HG nr.868 din 08.10.2014.

⁵³ Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258 din 16.12.2020.

Diagrama nr.3.

Evoluția plăților aferente documentelor executorii în perioada 2019-2021

(mil.lei)

Sursă: Datele selectate de către echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pentru anii 2019, 2020 și 2021.

Astfel, analiza auditului denotă creșterea cheltuielilor privind plățile aferente documentelor executorii, față de anii precedenți cu 131,0 mil.lei, sau de 3,3 ori față de anul 2020. În anul 2021, din totalul cheltuielilor executate în sumă de 189,2 mil. lei, 106,2 mil. lei (56,1%) au fost achitate direct de către MF, iar 83,0 mil.lei (43,9%) – de către executorii de buget.

Verificările auditului relevă că în anul 2021 a fost introdus⁵⁴ un nou cod, ECO 281363 „Plăți aferente documentelor executorii în baza hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului”. Astfel, plățile respective au fost înregistrate la un cont separat. Pe parcursul anului 2021, MF i-au fost prezentate 303 documente executorii în sumă de 106,2 mil. lei, din care: 230 de titluri executorii emise de instanțele judecătorești din RM (8,6 mil. lei) și 73 de hotărâri emise de CEDO (97,6 mil. lei), analiza auditului în acest sens fiind prezentată în Tabelul nr.6.

Tabelul nr.6

Analiza privind executarea de către MF a documentelor executorii în anul 2021

(mil. lei)

Nr. d/o	Beneficiari	Documente executorii emise de:				Total	
		Instanțele judecătorești din		CEDO			
		RM					
		Numărul	Suma	Numărul	Suma	Numărul	Suma
1	Persoane fizice	225	8,1	59	5,9	284	14,0
2	Persoane juridice	5	0,5	14	91,7	19	92,2
Total		230	8,6	73	97,6	303	106,2

Sursă: Informație generalizată de către echipa de audit conform informațiilor privind achitarea documentelor executorii din contul bugetului de stat la situația din 30.12.2021.

Verificările auditului asupra achitării titlurilor executorii emise de instanțele judecătorești din RM (8,6 mil. lei) denotă că ponderea majoră în totalul plăților o deține plata efectuată pentru achitarea

⁵⁴ Ordinul MF nr.65 din 20.04.2021 „Privind modificarea Clasificației bugetare”.

titlului executoriu prin care s-a dispus încasarea din BS a sumei de 0,5 mil. lei pentru repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept.

Analiza achitării Hotărârilor *emise de CEDO* (97,6 mil. lei) denotă că ponderea majoră în totalul plăților o deține plata titlului executoriu în sumă de 47,4 mil. lei (2 190 410,21 euro) pentru achitarea prejudiciului conform hotărârii CEDO nr.1988/06 din 18.02.2020. Auditul constată că, pentru executarea hotărârii menționate, de către Guvern a fost emisă Decizia protocolară⁵⁵, prin care a fost aprobat textul/prevederile contractului de tranzacție (de împăcare) dintre Guvernul RM și „Gemeni” S.A. și dispusă transferarea de către MF, în termen de trei zile bancare de la primirea plății integrale de 2 148 504,27 euro de la „Gemeni” S.A. pe contul reclamantilor în cauza „Ojog și alții v. RM”, în condițiile stabilite de contractul de tranzacție.

Agentul guvernamental urma să depună în contextul procesului de revizuire nr. 2rh-1/21, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție, o cerere de renunțare la cererea sa de revizuire și să solicite confirmarea contractului de tranzacție încheiat cu „Gemeni” S.A. în scopul executării depline a hotărârii Curții Europene a Dreptului Omului⁵⁶. Astfel, la data de 26.05.2021, în baza ordinului de plată nr.1122 din 25.05.2021, „Gemeni” S.A. a transferat la BS suma de 46,5 mil. lei. În aceeași zi, MF, în baza ordinului de plată nr. 2 din 26.05.2021, a transferat B.A.A. „Reforme penale” suma de 47,4 mil. lei, fiind inclusă și dobânda prevăzută⁵⁷ pentru perioada începând cu 17 octombrie 2020 până la efectuarea plății. Totodată, verificările auditului relevă că MF a achitat dobânda prevăzută în sumă de 0,9 mil. lei (41 905,94 euro) pentru 222 de zile, sau cu 14 zile (2 642,78 euro) mai mult față de termenul stabilit, din cauza încasării întârziate de la „Gemenii” S.A.

Auditul menționează că, la solicitarea nr.18 din 11.05.2022, MF nu a prezentat toate documentele confirmative aferente plăților încasate și achitate pentru executarea Deciziei protocolare nr. 8-7dp din 29.04.2021 „Cu privire la executarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ojog și alții v. Republica Moldova” (nr. 1988/06) din 18.02.2020 (satisfacția echitabilă), semnate de toate părțile implicate. În aceste circumstanțe, auditul a fost în imposibilitatea de a se expune asupra finalizării tranzacției, identificând prezența unui posibil risc asupra bugetelor ulterioare. Concomitent, se relevă că CS a informat despre desecretizarea acestora⁵⁸.

Totodată, o altă plată semnificativă o constituie achitarea titlului executoriu pentru executarea hotărârii CEDO din 27.04.2021, în sumă de 42,5 mil. lei (2,0 mil. euro), pentru achitarea prejudiciului material în urma încălcării drepturilor „Fabrica de Zahăr din Ghindești” S.A. reclamantă privind controlul asupra bunurilor sale și a posibilităților acesteia de a utiliza bunurile respective pentru o perioadă de 13 ani.

Totodată, analizând respectarea ordinii cronologice de achitare a documentelor executorii după data înregistrării setului de documente la Trezoreria de Stat și data achitării, auditul a constatat 14 cazuri,

⁵⁵ Decizia protocolară nr. 8-7dp din 29.04.2021 „Cu privire la executarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ojog și alții v. Republica Moldova” (nr. 1988/06) din 18.02.2020 (satisfacția echitabilă), inițial secretizată și ulterior desecretizată la data de 14.07.2021.

⁵⁶ Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ojog și alții v. Republica Moldova (nr.1988/06).

⁵⁷ Dobânda prevăzută la pct.(d) din dispozitivul hotărârii CEDO nr.1988/06 din 18.02.2020, care constituie 188,77 euro pentru fiecare zi de întârziere.

⁵⁸ Solicitarea CCRM nr.07-244-22 din 29.04.2022 și răspunsul CS nr. 1-76-4613 din 10.05.2022.

în sumă totală de 0,6 mil.lei, în care nu s-a respectat cronologia de achitare în ordinea de intrare a acestora, motivul fiind prezentarea incompletă/ incorectă a datelor bancare ale beneficiarilor.

Achitarea documentelor executorii prin intermediul **executorilor de buget** în anul 2021 a constituit 83,0 mil.lei (sau 43,9%), cu 76,3 mil.lei mai mult comparativ cu plățile achitate în anul 2020. Se atestă că cea mai semnificativă plată este înregistrată la MIDR, și anume Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, aferentă titlului executoriu emis de către Tribunalul arbitral de la Haga – 74,4 mil. lei (3 662 989,79 euro), în calitate de datorie de bază privind executarea prevederilor contractului de efectuare a lucrărilor de reabilitare a unui segment de drum față de o companie străină⁵⁹. *Informația privind executarea prin intermediul executorilor de buget a documentelor executorii în anul 2021 se prezintă în Anexa nr.3 la prezentul Raport de audit.*

Creșterea semnificativă a cheltuielilor pentru achitarea documentelor executorii sporește povara bugetului de stat, banii publici fiind dezafecți de la necesitățile stringente ale statului.

5.3. Se atestă un nivel scăzut de implementare a proiectelor finanțate din surse externe.

Pe parcursul anului 2021 au fost debursate granturi pentru susținerea bugetului în sumă de 2 013,4 mil. lei, iar granturile pentru proiecte finanțate din surse externe au constituit 277,2 mil. lei (în total 2 290,6 mil. lei).

Astfel, granturile pentru susținerea bugetului din partea Comisiei Europene au fost debursate în sumă de 1 952,8 mil. lei, dintre care: Contractul de reziliență COVID-19 – 305,9 mil. lei, suport pentru reforma poliției – 436,4 mil. lei, Contractul de consolidare a statului și reziliență pentru RM – 1 210,5 mil. lei, iar din partea Băncii Mondiale – în sumă de 60,6 mil.lei.

Deși per ansamblu debursarea granturilor a fost realizată la nivel de 162,4 la sută, auditul relevă că aceasta se datorează debursării unui grant neplanificat pentru susținerea bugetului, și anume „Contractul de consolidare a statului și reziliență pentru Republica Moldova”. Prin urmare, nivelul de executare a granturilor aprobate este de 76,6 la sută.

Pentru proiectele finanțate din surse externe, în bugetul de stat au fost aprobate atât la resurse, cât și la cheltuieli mijloace în sumă de 2997,8 mil. lei, pe parcursul anului acestea fiind majorate până la 3 929,1 mil. lei, pe când cele executate constituind 2 656,0 mil. lei. Astfel, se atestă un nivel scăzut de 67,6% la valorificarea resurselor pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe, în mare parte din contul împrumuturilor.

Cauzele principale ale valorificării reduse a resurselor externe constituie majorarea semnificativă a prețurilor la materialele de construcții, precum și tergiversarea în implementarea standardelor europene, neîndeplinirea în termen a condițiilor de debursare prevăzute în contractele de împrumut/grant, progresul lent al lucrărilor pe unele contracte, lipsa capacității financiare, cât și managementul defectuos ale unor antreprenori etc.

⁵⁹ Contract de lucrări încheiat cu Strabag AG (Austria) nr.RSPSP/W3/01 din contul Proiectului privind reabilitarea și construcția drumurilor; Contract de finanțare (BEI) FI N 25.852 Serapis No.2010-0154 din 23.11.2010.

5.4. Mijloacele financiare temporar intrate, acumulate în conturile bancare ale instituțiilor serviciului diplomatic ale RM peste hotare, preponderent revin IP ASP, iar transferarea lor în RM, în contul veniturilor acesteia, generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat, fiind necesar recuperarea acestor costuri.

Conform datelor raportate de MAEIE, pe parcursul anului, ca urmare a prestării serviciilor consulare, au fost încasate mijloace temporar intrate în posesia instituției în sumă de 51,7 mil. lei, din care în sumă de 51,3 mil. lei transferate ulterior IP Agenția Servicii Publice pentru serviciile de perfectare a actelor de identitate de către instituțiile serviciului diplomatic. Astfel, cheltuielile pentru serviciul curierat și comisioanele bancare sunt suportate de la bugetul de stat, auditul evidențiind necesitatea de recuperare a acestor costuri la buget.

5.5. Evidența contabilă a executării de casă a mijloacelor BS a fost asigurată potrivit prevederilor cadrului normativ, cu generarea rapoartelor totalizatoare de către Direcția Trezoreria de Stat.

MF are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice⁶⁰ și administrează bugetul de stat. Gestionarea mijloacelor BS se efectuează prin contul unic trezorerial, deschis în sistemul de evidență contabilă al BNM. Conform art.63 din Legea nr.181 din 25.07.2014, încasările și plățile BS se efectuează prin sistemul trezorerial conform metodei de casă. Datele privind indicii bugetari aprobați și precizați la venituri, cheltuieli și sursele de finanțare, executarea de casă a veniturilor și cheltuielilor sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indici se includ ca rezultat al consolidării datelor rapoartelor financiare prezentate de către autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

Fiecare trezorerie regională ține separat evidența contabilă a executării de casă a BS, bugetelor locale și mijloacelor extrabugetare, iar Direcția Trezoreria de Stat – pentru operațiunile de la „Acțiuni generale” și alte operațiuni centralizate.

Astfel, în baza datelor evidenței contabile pe fiecare cont bancar, Direcția Trezoreria de Stat și trezoreriile regionale formează rapoarte privind executarea BS și a bugetelor locale: Raportul privind executarea BS conform clasificăției economice (Formularul FE-009), Balanța de verificare și Bilanțul contabil (Formularul FE-022) pe fiecare raion separat, în baza cărora se consolidează *Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat*. Direcția Trezoreria de Stat verifică și generează rapoartele trezoreriilor regionale prin intermediul sistemului informațional.

Pentru implementarea recomandării HCC nr.30 din 28.06.2021, în sistemul informațional Trez2 a fost asigurată funcționalitatea de generare a Registrelor de evidență contabilă generalizate, precum și a Registrului operațiunilor de închidere a anului bugetar generalizat în baza Notelor contabile și altor informații contabile. Astfel, în anul 2021 Direcția Trezoreria de Stat a întocmit registrele evidenței contabile a executării de casă a BS la nivel generalizat.

La reconcilierea datelor din Rapoartele generalizate de către Direcția Trezoreria de Stat privind evidența contabilă a executării de casă a mijloacelor BS, auditul nu a identificat divergențe. Totodată,

⁶⁰ HG nr.696 din 30.08.2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor”.

se menționează că Cartea mare anuală nu a putut fi generată și imprimată din SI ⁶¹, din cauza capacității mari de informație, fiind prezentată doar pe luni, ministerul urmând a identifica soluțiile de remediere a acestor circumstanțe.

**Notă: La data de 19.05.2022, Direcția Trezoreria de Stat a prezentat echipei de audit Cartea mare anuală în format electronic, astfel fiind remediate deficiențele privind generarea acesteia din sistem.*

Totodată, verificările auditului asupra documentelor contabile prezentate de către Direcția Trezoreria de Stat au constatat că rulajele din extrasele bancare nu corespund cu borderourile ordinelor de plată și cu sumele executate zilnic la emisiunile VMS.

Potrivit explicațiilor MF, pentru emisiunea VMS este deschis un cont bancar intermediar separat, care la finele anului bugetar, inclusiv la finele zilei, se închide, auditului fiindu-i prezentat extrasul din 31.12.2021 cu soldul „zero”.

5.6. Se atestă rezerve la planificarea limitelor de cheltuieli pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Potrivit Anexei nr.5 la Legea BS pentru anul 2021, au fost aprobate inițial cheltuieli de personal pentru 42 APC în sumă de 7 673,6 mil. lei, estimate pentru 51 014 unități de personal.

Ulterior, au fost majorate cu 414,1 mil. lei (8 087,7 mil. lei) și aprobate alocații suplimentare în contul 0799 „Acțiuni generale” în sumă de 170,0 mil. lei, modificările respective fiind argumentate precum că unele autorități continuă să solicite alocări suplimentare de mijloace financiare pentru acoperirea insuficienței de resurse la cheltuieli de personal.

Conform cadrului regulamentar⁶², cheltuielile de personal constituie o categorie economică principală de cheltuieli recurente, cu impact major asupra structurii economice a bugetului și necesită a fi supuse unui control riguros din partea autorităților publice centrale și locale. Volumul cheltuielilor de personal, în condițiile cadrului limitat de resurse, influențează structura și volumul altor categorii de cheltuieli ale bugetului.

Verificările auditului au atestat că, în afara prevederilor Legii BS, la 8 APC au fost majorate limitele cheltuielilor de personal cu 8,1 mil. lei, din care: din contul alocațiilor „Acțiuni generale” APC – 3,0 mil. lei, și din fondul de rezervă al Guvernului⁶³ – cu 2,7 mil. lei, au fost majorate cheltuielile de personal ale CEC din contul alocațiilor destinate alegerilor parlamentare anticipate. Totodată, contrar cadrului regulamentar⁶⁴ care prevede că, pe parcursul anului bugetar, redistribuirea alocațiilor aprobate prin legea anuală a bugetului de stat se permite cu acordul MF între categoriile economice în cadrul unei APC, fără majorarea cheltuielilor de personal, la 4 APC au fost majorate limitele cheltuielilor de personal cu 2,4 mil. lei⁶⁵.

⁶¹ Pct. 1.5.7. din Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobat prin Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015.

⁶² Pct. 4.5.3. din Ordinul MF nr. 209 din 24.12.2015 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului”.

⁶³ HG nr. 57 din 12.05.2021 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare”.

⁶⁴ Art.60 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

⁶⁵ MEC – 1,0 mil. lei, CNA – 0,7 mil. lei, MC – 0,6 mil. lei, și Curtea Constituțională – 0,1 mil. lei.

Conform HG nr. 942 din 22.12.2020⁶⁶, până la 31.12.2021 pentru 7 237 de unități vacante a fost stabilit moratoriu temporar privind încadrarea personalului în instituțiile/autoritățile publice și 318 unități pentru CNAS. Totodată, prin derogare de la prevederile stabilite, încadrarea, în perioada moratoriului, a personalului strict necesar realizării misiunii autorității publice/instituției finanțate din bugetul de stat peste numărul de funcții vacante indicate sau în cazul reorganizărilor se efectuează prin coordonare cu Ministerul Finanțelor.

Auditul denotă că în anul 2021, în baza a 35 de solicitări prezentate de 16 APC, a fost permisă angajarea pentru 176,5 posturi vacante supuse moratoriului.

Cheltuielile de personal au fost executate în sumă de 7 803,8 mil. lei, fiind în creștere cu 763,2 mil. lei, sau cu 10,8% comparativ cu anul 2020, ca urmare a majorării valorii de referință de la 1650 lei la 1700 lei.

Verificările auditului au stabilit că, la sfârșitul anului 2021, s-a înregistrat un sold de alocații nevalorificate la cheltuielile de personal în sumă totală de 154,4 mil. lei, din care cele mai mari solduri de alocații s-au înregistrat la „Acțiuni generale” – 32,5 mil. lei, MS – 23,6 mil. lei, ANSP – 16,9 mil. lei, MMPS – 16,6 mil. lei, PG – 10,5 mil. lei, MF – 10,2 mil. lei, MEC – 9,0 mil. lei etc.

Totodată, auditul relevă că, la unele autorități publice⁶⁷, deși numărul mediu de unități realizate este sub 75%, cheltuielile de personal au fost executate la nivel de circa 100. *Analiza cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale se prezintă în Anexa nr.4 la prezentul Raport de audit.*

De menționat că, având în vedere semnificația cheltuielilor de personal, care constituie 14,4% din totalul cheltuielilor BS, auditul menționează prezența curențelor la estimarea de către MF a necesarului de alocații aprobate pentru cheltuielile de personal, fiind necesară instituirea unor activități de control asupra datelor/ estimărilor prezentate de către autoritățile/ instituțiile bugetare în aceste scopuri, în condițiile în care documentele de plată prezentate de către acestea sunt executate integral.

5.7. Se menține problematica la compartimentele subvenții și granturi acordate instituțiilor publice din bugetul de stat.

Pentru subvenții, în anul 2021 au fost aprobate alocații în sumă de 3 620,8 mil. lei, fiind executate 3 344,1 mil. lei. Ponderea cea mai mare o dețin subvențiile acordate întreprinderilor de stat și municipale – 1 459,8 mil. lei, și subvențiile acordate întreprinderilor private nefinanciare – 1 390,9 mil. lei. *Analiza auditului privind executarea subvențiilor acordate în anul 2021, conform clasificărilor economice se prezintă în Tabelul nr.7.*

⁶⁶ HG nr.942 din 22.12.2020 „Pentru stabilirea moratoriului temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate”.

⁶⁷ MAI, MA, ANCD, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Centrul Serviciului Civil, Consiliul Audiovizualului, Consiliul Concurenței, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

Tabelul nr.7

Analiza executării subvențiilor acordate în anul 2021, conform clasificăției economice

(mil. lei)

Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat	Ponderea, %
1	2	3	4	5=4-3	6
Subvenții acordate întreprinderilor de stat și municipale	1.599,7	1.617,0	1.459,8	-157,3	43,7
Subvenții acordate întreprinderilor private nefinanciare	1.366,5	1.463,8	1.390,9	-72,9	41,6
Subvenții acordate instituțiilor private financiare	11,0	43,7	42,6	-1,1	1,3
Subvenții acordate organizațiilor necomerciale	71,4	62,2	57,9	-4,3	1,7
Subvenții acordate autorităților/instituțiilor publice la autogestiune	400,6	434,0	392,9	-41,1	11,7
Total subvenții, inclusiv din contul:	3.449,2	3.620,8	3.344,1	-276,7	100,0
<i>Resurse generale</i>	<i>3.416,5</i>	<i>3.584,2</i>	<i>3.310,7</i>	<i>-273,5</i>	<i>99,0</i>
<i>PFSE</i>	<i>32,7</i>	<i>36,6</i>	<i>33,4</i>	<i>-3,2</i>	<i>1,0</i>

Sursa: Informații generalizate de către echipa de audit în baza datelor prezentate de MF.

Cele mai semnificative sume ale subvențiilor acordate din bugetul de stat, în aspectul instituțiilor, întreprinderilor de stat, societăților pe acțiuni cu cota statului, beneficiare, se evidențiază Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” – 1 393,1 mil. lei, IPNA „Compania Teleradio-Moldova” – 132,3 mil. lei, I.P. „Palatul Republicii” – 3,3 mil. lei, I.P. „Pensiunea din Holercani” – 2,9 mil. lei, I.S. DNH Costești-Stânca – 2,3 mil. lei, I.S. Prutul de Jos – 1,5 mil. lei, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” – 8,8 mil. lei, Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu” – 14,8 mil. lei, Î.S. „Moldova-Concert” – 12,4 mil. lei, C.I.E. „Moldexpo” S.A. – 6,8 mil. lei, „San-Farm” S.A. – 2,9 mil. lei etc. *Sinteza subvențiilor executate din bugetul de stat în anul 2021 și soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subvenții se prezintă în Anexa nr.5 la prezentul Raport de audit.*

Pentru **granturi acordate** din bugetul de stat, în anul 2021 au fost aprobate alocații în sumă de 748,8 mil. lei, fiind executate 688,6 mil. lei, din care ponderea cea mai mare o dețin granturile acordate instituțiilor publice la autogestiune: curente – 342,1 mil. lei, și capitale – 300,9 mil. lei. *Analiza auditului privind executarea granturilor acordate în anul 2021, conform clasificăției economice se prezintă în Tabelul nr.8.*

Analiza executării granturilor acordate în anul 2021, conform clasificăției economice

(mil. lei)

Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat	Pondere, %
1	2	3	4	5=4-3	6
Granturi curente acordate instituțiilor publice la autogestiune	408,6	368,3	342,1	-26,2	49,7
Granturi curente acordate altor beneficiari în interiorul țării	16,0	17,6	15,2	-2,3	2,2
Granturi capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune	331,8	329,5	300,9	-28,7	43,7
Granturi capitale acordate altor beneficiari în interiorul țării	5,8	33,4	30,4	-3,0	4,4
Granturi acordate, inclusiv din contul:	762,2	748,8	688,6	-60,2	100,0
<i>Resurse generale</i>	<i>755,6</i>	<i>739,5</i>	<i>683,5</i>	<i>-56,0</i>	<i>99,3</i>
<i>PFSE</i>	<i>6,6</i>	<i>9,3</i>	<i>5,1</i>	<i>-4,2</i>	<i>0,7</i>

Sursa: Informații generalizate de către echipa de audit în baza datelor prezentate de MF.

În aspectul instituțiilor beneficiare de granturi acordate din bugetul de stat, se menționează: Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii – 115,1 mil. lei, I.P. STISC – 103,3 mil. lei, I.P. AGE – 18,2 mil. lei, Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Cancelariei de Stat” – 11,9 mil. lei, Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru – 11,9 mil. lei, I.P. Serviciul Național Unic pentru Apel de Urgență 112 – 57,1 mil. lei, I.P. Agenția Servicii Publice – 0,2 mil. lei, I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar – 12,0 mil. lei.

Se menține problematica constatată la compartimentele subvenții și granturi acordate instituțiilor publice din bugetul de stat. În aceste circumstanțe, auditul public extern atestă necesitatea determinării și stabilirii unor principii clare și unice cu elaborarea și promovarea dezvoltării cadrului legal care reglementează activitatea instituțiilor publice.

5.8. Executarea cheltuielilor destinate investițiilor capitale se menține la un nivel redus de valorificare.

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2021⁶⁸ au fost aprobate inițial alocații destinate investițiilor capitale în volum de 1 648,0 mil. lei pentru executarea a 70 de proiecte de investiții, dintre care 30 de proiecte cu finanțare/cofinanțare din surse externe în sumă de 1 388,5 mil. lei.

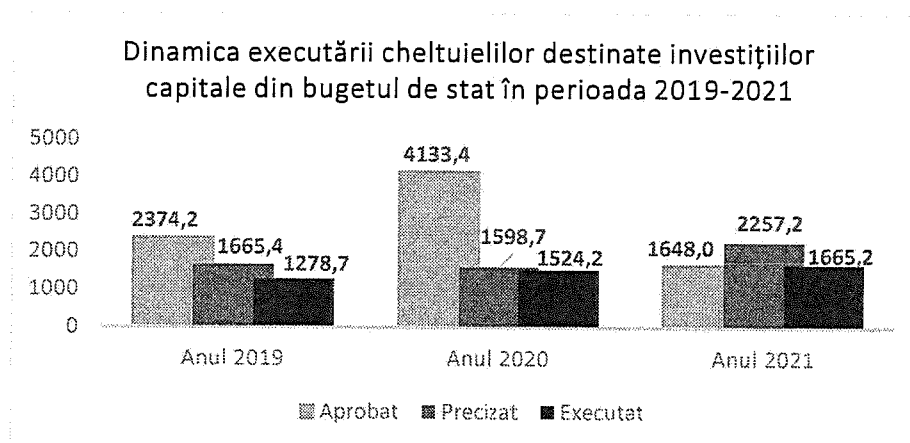
Auditul a constatat că, alocațiile aprobate prin legea bugetară anuală pentru investițiile capitale sunt cu 99,2 mil. lei peste limitele de cheltuieli stabilite în CBTM. Potrivit explicațiilor MF, situația a fost generată de: ajustarea ratei de schimb valutar la valoarea granturilor oferite; majorarea din contul soldului nevalorificat al alocațiilor din anii precedenți; aprobarea de către MF la etapa de negocieri bugetare conform solicitărilor APC.

⁶⁸ Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258 din 16.12.2020.

În urma modificărilor operate la legea bugetară anuală⁶⁹, alocațiile s-au majorat cu 609,2 mil. lei, sau cu 37,0% față de volumul aprobat inițial, fiind precizată suma de 2 257,2 mil. lei pentru 69 proiecte de investiții capitale. Astfel, au fost excluse 14 proiecte în sumă de 147,3 mil. lei și incluse alte 13 proiecte noi în sumă de 14,3 mil. lei. Excluderea celor 14 proiecte a fost motivată de: i) anularea procedurii internaționale de achiziție publică⁷⁰; ii) sistarea activității UIPCP în perioada ianuarie-septembrie 2021⁷¹; iii) semnarea contractului de grant cu o întârziere de 2 ani⁷²; iv) întreruperea lucrărilor de restaurare ca urmare a litigiului existent cu antreprenorul⁷³; v) neidentificarea soluțiilor tehnice privind reconstrucția sediului existent sau construcția unui sediu nou⁷⁴; vi) rezilierea contractului de antrepriză cu antreprenorul pentru neexecutarea lucrărilor⁷⁵; vii) tergiversarea procesului de pregătire a procedurii de achiziție publică⁷⁶ etc.

Cheltuielile executate în anul 2021 pentru investiții capitale au constituit 1 665,2 mil. lei, sau 73,8% din volumul precizat, cu 21,5 p.p. mai puțin față de nivelul de executare în anul 2020 (95,3%), iar față de volumul aprobat inițial la nivel de 101,0%. *Dinamica executării cheltuielilor destinate investițiilor capitale din bugetul de stat în perioada 2019-2021 se prezintă în Diagrama nr.4.*

Diagrama nr.4
(mil. lei)

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2019, 2020, 2021.

Executarea investițiilor capitale în aspectul surselor de finanțare relevă că nivelul de valorificare a alocațiilor din resurse generale și venituri colectate constituie 82,0% (146,7 mil. lei) din volumul precizat și 56,5% din volumul aprobat inițial, iar din contul proiectelor finanțate din surse externe – 73,1% (1518,5 mil. lei) din volumul precizat și 109,4% din volumul aprobat inițial. *Sinteza executării*

⁶⁹ Legea nr.27 din 12.03.2021 privind modificarea unor acte normative; Legea nr.45 din 26.03.2021 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020; Legea nr.135 din 14.10.2021 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020; Legea nr.188 din 25.11.2021 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

⁷⁰ Modernizarea infrastructurii Postului Vamal Sculeni – 33,8 mil. lei.

⁷¹ Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” – 79,4 mil. lei.

⁷² Construcția sediului Dispeceratului Regional pentru Situații de Urgență Nord, mun. Bălți – 3,1 mil. lei, și Reconstrucția Centrului Republican de Instruire pentru Pompieri și Salvatori, s. Răzeni, r-nul Ialoveni – 4,9 mil. lei.

⁷³ Restaurarea edificiului Sălii cu Orgă, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.81, mun. Chișinău – 3,5 mil. lei.

⁷⁴ Reconstrucția edificiului Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, str. Mitropolit Varlaam nr.78, mun. Chișinău – 3,3 mil. lei.

⁷⁵ Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Construcții, str. Gheorghe Asachi nr.71, mun. Chișinău – 5,0 mil. lei.

⁷⁶ Reconstrucția edificiului Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, str. Mitropolit Varlaam nr.78, mun. Chișinău – 3,3 mil. lei.

alocațiilor aprobate prin Legea bugetară anuală destinate investițiilor capitale pe surse de finanțare pentru anul 2021 față de anii 2019 și 2020 se prezintă în Anexa nr.6 la prezentul Raport de audit.

Ca urmare a verificărilor asupra nivelului de executare a 69 proiecte de investiții aprobate în Legea bugetară anuală, auditul a constatat că:

- la 13 proiecte nu au fost executate cheltuieli. Alocățiile aprobate în sumă de 63,1 mil.lei și precizate în sumă de 49,4 mil.lei⁷⁷ nu au fost valorificate din cauza anulării procedurii de achiziție pentru 4 proiecte⁷⁸, nedebersării grantului pentru 2 proiecte⁷⁹, tergiversării pregătirii documentației/executării lucrărilor pentru 4 proiecte⁸⁰, stopării unui proiect⁸¹, îndreptării spre executare a plății pentru un proiect⁸² la finele anului, fiind executată în anul 2022. Totodată, la un proiect⁸³, din lipsa credibilității, a fost solicitat de către donator elaborarea suplimentară a unui Studiu de decalaj;
- la 12 proiecte au fost executate cheltuieli între 1,0% și 49,0% față de volumul alocațiilor precizate. La proiectul⁸⁴ cu cel mai mic nivel de executare (1,0%), nevalorificarea alocațiilor s-a motivat prin contestarea procedurii de achiziție a lucrărilor de construcție, nefiind posibilă încheierea contractului. La proiectul „Construcția complexului Ambasadei RM în Republica Belarus, or. Minsk” au fost executate cheltuieli la nivel de 24,8%, fiind ajustată doar documentația de proiect, iar procedura de achiziție a lucrărilor de construcție nu a fost desfășurată. Totodată, pentru 4 proiecte ale MAI⁸⁵ nu au fost debursate până la finele anului mijloacele financiare din contul granturilor externe, iar pentru un proiect⁸⁶, ca urmare a desfășurării de 4 ori a procedurilor de achiziție, nu a fost desemnat niciun câștigător;
- la 13 proiecte au fost executate cheltuieli între 53,1% și 88,2% față de volumul alocațiilor precizate. Astfel, la proiectul⁸⁷ cu cel mai mic nivel de executare (53,1%), au fost excluse o parte din lucrări, termenul de valabilitate a contractului expirând la finele anului 2021;
- la 31 de proiecte au fost executate cheltuieli între 91,9% și 100,0% față de volumul alocațiilor precizate. La proiectul⁸⁸ cu cel mai mic nivel de executare față de volumul alocațiilor aprobate inițial (0,7%), în anul 2020 a fost elaborat studiul de fezabilitate și documentația tehnică pentru realizarea proiectului cu suportul grantului UE, însă propunerea nu a fost acceptată de către donator și proiectul nu a fost implementat. Totodată, la proiectul⁸⁹ cu nivelul de executare a alocațiilor aprobate de 30,2% s-au micșorat alocațiile la rectificarea Legii BS pentru anul 2021, nefiind finalizată elaborarea

⁷⁷ MAI – 2 proiecte (2,3 mil. lei); MIDR – 1 proiect (4,2 mil. lei); ME – 1 proiect (0,3 mil. lei); MAIA – 2 proiecte (0,3 mil. lei); MM – 1 proiect (37,0 mil. lei); MC – 1 proiect (1,0 mil. lei); MF – 1 proiect (0,3 mil. lei); MJ – 4 proiecte (4,0 mil. lei).

⁷⁸ Construcția sediului Judecătorei Cahul – 0,8 mil. lei; Construcția sediului Judecătorei Căușeni – 0,8 mil. lei; Construcția sediului Judecătorei Edineț – 0,8 mil. lei.

⁷⁹ Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Cantemir – 1,0 mil. lei; Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Ungheni – 1,3 mil. lei.

⁸⁰ Restaurarea edificiului Muzeului Național de Artă al Moldovei, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.113 și nr.115, mun. Chișinău – 1,0 mil. lei; Dezvoltarea SI „Trezoreria”, unificat cu SI „e-Docplat” – 0,3 mil. lei; Proiectul „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (IFAD VIII)” – 0,2 mil. lei; Construcția unității de procesare a produselor de origine animală, nedestinate consumului uman – 0,1 mil. lei.

⁸¹ Modernizarea paginii web oficiale a Consiliului Concurenței – 0,3 mil. lei.

⁸² Proiectul „Studiul de fezabilitate Interconectarea asincronă MD-RO” – 4,2 mil. lei.

⁸³ Construcția depozitului regional pentru deșeuri menajere solide – 37,0 mil. lei.

⁸⁴ Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr.10, satul Goian, mun. Chișinău.

⁸⁵ Construcția magistralei de comunicații și operaționalizarea Centrului de Cooperare Transfrontalieră Lipcani, raionul Briceni; Construcția sediului pentru trei subdiviziuni operative ale Inspectoratului Național de Investigații, str. Bucuriei nr.14, mun. Chișinău; Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Toceni, raionul Cantemir; Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Valea Mare, raionul Ungheni.

⁸⁶ Construcția sistemului de comunicații al Poliției de Frontieră (TETRA) pe segmentul moldo-ucrainean al frontierei.

⁸⁷ Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Energetică și Electronică, str. Melestiu nr.12, mun. Chișinău.

⁸⁸ Restaurarea Muzeului Satului, filiala Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, bd. Dacia, mun. Chișinău.

⁸⁹ Restaurarea edificiului Muzeului Național de Artă al Moldovei, str. 31 August 1989 nr.115, mun. Chișinău.

documentației de proiect și deviz. *Analiza nivelului de executare a investițiilor capitale pe proiecte în anul 2021 se prezintă în Anexa nr.7 la prezentul Raport de audit.*

Examinările auditului asupra executării investițiilor capitale în anul 2021, sub aspectul programelor, relevă că cea mai mare pondere a cheltuielilor executate s-a înregistrat pentru programul „Dezvoltarea drumurilor”, reprezentând 88,4% din total, fiind urmat de programul „Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății” – 2,1%, programul „Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură” – 1,7%, și programul „Sistemul penitenciar” – 1,1% etc. *Analiza investițiilor capitale executate în anul 2021 pe programe se prezintă în Anexa nr.8 la prezentul Raport de audit.*

Verificările auditului asupra conformității majorării costurilor totale estimate ale proiectelor de investiții capitale în limita a 15% din costul estimat inițial denotă că, în anul 2021, contrar prevederilor cadrului regulamentar⁹⁰, pentru costurile totale estimate a 7 proiecte s-au admis majorări între 32,5% și 781,9%. Auditul relevă menținerea în continuare pentru buget a riscului de majorare a costurilor totale estimate prin tendința creșterii prețurilor. *Sinteza proiectelor de investiții la care au fost majorate în anul 2021 cu peste 15,0% costurile totale estimate inițial se prezintă în Anexa nr.9 la prezentul Raport de audit.*

Potrivit cadrului normativ aprobat⁹¹, responsabil de examinarea și confirmarea eligibilității proiectelor, precum și de monitorizarea generală a acestora este Grupul de lucru pentru investiții capitale publice. Examinările auditului au stabilit că grupul de lucru nu a fost instituit nici în anul 2021, fapt constatat și în rapoartele de audit ale Curții de Conturi privind executarea BS pentru anii 2015-2020. Astfel, contrar prevederilor normative⁹², decizia privind proiectele de investiții capitale care urmau a fi incluse în proiectul bugetului de stat pentru anul 2021 a fost luată de către MF. Totodată, auditul relevă că, deși Grupul de lucru este condus de MF, care asigură secretariatul și aranjamentele logistice în activitatea acestuia⁹³, MF nu prezintă interes sau eforturi pentru asigurarea funcționalității acestuia.

Auditul atestă că ponderea cheltuielilor executate pentru investiții capitale în totalul cheltuielilor BS este de doar 3,1%. Nivelul nesatisfăcător de executare a investițiilor capitale este influențat de capacitățile reduse ale APC privind planificarea și valorificarea alocațiilor, în cadrul acestora nu există subdiviziuni structurale care ar gestiona proiectele de investiții capitale publice, nu se creează și nu se dezvoltă capacitățile APC în acest domeniu, ceea ce diminuează considerabil calitatea planificării și valorificării alocațiilor prevăzute pentru investiții capitale. În acest context, auditul consideră necesar examinarea oportunităților/posibilităților de dezvoltare a capacităților APC, ce țin de procesele de elaborare, gestionare și raportare a proiectelor investiționale.

⁹⁰ Pct.39 și pct.40 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.

⁹¹ Pct.2 din Regulamentul cu privire la activitatea Grupului de lucru pentru investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.

⁹² Pct.8 alin.2) lit.d) din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.

⁹³ Pct.9 din Regulamentul cu privire la activitatea Grupului de lucru pentru investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.

5.9. Soldul creanțelor și cel al datoriilor sunt în creștere.

Pentru implementarea recomandării Curții de Conturi, de către MF⁹⁴ a fost modificat/completat Formularul nr. 9, anexă la Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021, fiind inițiată procedura de reflectare/raportare la partea de venituri a creanțelor și datoriilor. Astfel, la partea de venituri au fost raportate creanțe în sumă totală de 100,8 mil. lei, inclusiv cu termen expirat – 16,9 mil. lei, și datorii – de 52,8 mil. lei, inclusiv cu termen de achitare expirat – 1,2 mil. lei. Din totalul creanțelor la venituri, cele mai semnificative au fost înregistrate la: (i) prestarea serviciilor cu plată în sumă de 53,6 mil. lei, din care 2,1 mil. lei cu termen expirat; (ii) la plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public au fost raportate creanțe în sumă de 34,0 mil. lei, din care 17,9 mil. lei cu termen expirat. Cele mai mari creanțe au fost înregistrate de către CS – 18,0 mil. lei (14,2 mil. lei cu termen expirat), MIDR – 17,2 mil. lei, MAIA – 15,0 mil. lei, MM – 11,1 mil. lei, AGEPI – 9,9 mil. lei, MJ – 6,9 mil. lei (1,9 mil. lei cu termen expirat). Auditul atenționează asupra prezenței continue a riscului major de nerecuperare a acestora în condițiile în care MF, autoritățile/instituțiile bugetare nu au stabilit activități de control intern privind monitorizarea stingerii în termen a acestora, admitând expirarea lor.

Totodată, la partea de cheltuieli și active nefinanciare, soldul creanțelor a constituit 1 294,3 mil. lei, cu o creștere de 9,0 mil. lei, inclusiv cu termen expirat – 45,9 mil. lei, cu o creștere de 42,6 mil. lei, sau de 14 ori mai mult față de anul precedent. Cele mai semnificative creanțe au fost înregistrate la MIDR – 875,0 mil. lei, MEC – 159,4 mil. lei, MA – 66,9 mil. lei, și MM – 39,9 mil. lei. Totodată, din analiza creanțelor în aspectul clasificăției economice, se relevă că o pondere semnificativă în totalul creanțelor s-a înregistrat la mijloacele fixe – 944,9 mil. lei (7,2 mil. lei cu termen expirat), subvenții – 99,1 mil. lei, granturi acordate – 75,8 mil. lei (3,7 mil. lei cu termen expirat), bunuri și servicii – 72,3 mil. lei, stocuri de materiale circulante – 48,0 mil. lei, alte cheltuieli – 44,7 mil. lei (34,9 mil. lei cu termen expirat). *Informațiile privind creanțele și datoriile la venituri, cheltuieli și active nefinanciare conform clasificăției economice pe anul 2021 se prezintă în Anexa nr.10 la prezentul Raport de audit.*

Se atestă o creștere continuă a creanțelor la cheltuielile și activele nefinanciare formate de către autoritățile/instituțiile bugetare, prin imobilizarea mijloacelor financiare pe un termen nedeterminat, ca urmare a achitărilor în avans pentru bunuri și servicii, deși cadrul legal⁹⁵ interzice încheierea contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans), cu excepțiile prevăzute de lege.

La acest aspect specificăm situația dezafectării/imobilizării resurselor financiare publice (2,2 mil. lei) pentru anul 2021, pe un termen de la 4 până la 10 luni de MAEIE, ca urmare a procurării prin achitarea în avans a 3 mijloace de transport la finele anului 2020.

Concomitent, în pofida faptului că, potrivit art.67 din Legea nr.181 din 25.07.2014⁹⁶, autoritățile/instituțiile bugetare efectuează plăți în limitele alocațiilor bugetare aprobate după stingerea datoriilor cu termen de achitare expirat, auditul atestă o creștere continuă a datoriilor, inclusiv a celor cu termen expirat. Astfel, datoriile la partea de cheltuieli și active nefinanciare

⁹⁴ Formularul nr. 9 „Raport privind creanțele și datoriile la venituri, cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat conform clasificăției economice pe anul 2021”.

⁹⁵ Art.66 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

⁹⁶ Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

raportate au constituit 1 383,1 mil. lei, fiind în creștere cu 872,6 mil lei, inclusiv cu termen de achitare expirat – 1,7 mil. lei, fiind dublate față de anul precedent.

Cele mai semnificative datorii au fost admise de MIDR – 517,7 mil. lei, MF – 77,2 mil. lei, MEC – 48,7 mil. lei, MA – 47,7 mil. lei, MJ – 44,3 mil. lei, MS – 42,7 mil. lei. Datorii cu termen expirat au fost înregistrate de MM – 0,8 mil. lei, și Agenția de Investiții – 0,8 mil. lei. Sub aspectul clasificăției economice, cele mai mari datorii sunt la cheltuielile pe personal – 613,7 mil. lei (preponderent fiind cele salariului calculat în luna decembrie), mijloace fixe – 427,5 mil. lei, alte cheltuieli – 153,3 mil. lei, și stocuri de materiale circulante – 110,5 mil. lei.

5.10. Execuția bugetului de stat s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 4 733,1 mil. lei, fiind în diminuare cu 6 401,8 mil. lei față de anul precedent.

Auditul asupra Raportului privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat⁹⁷ pentru anul 2021 relevă că execuția bugetului de stat la 31.12.2021 s-a încheiat cu un deficit de (-4 733,1) mil. lei, fiind cu 7 058,9 mil. lei sub nivelul deficitului precizat (- 11 791,9 mil. lei). În comparație cu anul 2020, rezultatul execuției bugetului de stat (deficitul) în anul 2021 s-a diminuat de 2,4 ori, *situația fiind prezentată în Tabelul nr.9.*

Tabelul nr.9

Tendențele deficitului bugetului de stat pe anii 2020-2021 și ponderea acestuia în PIB

(mil. lei)

Indicatori	Anul 2020	Anul 2021			Devieri (+/-)
	executat	aprobat	precizat	executat	2021/2020
1	2	3	4	5	6=5-2
Deficitul	-11.134,9	-13.984,2	-11.791,9	-4.733,1	6.401,8
Ponderea în PIB*, %	-5,4	-5,8	-4,9	-2,0	3,4

- *Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2020 constituie 206 352,0 mil. lei (date actualizate), iar pentru anul 2021 conform datelor preliminare ale BNS – 241 871,0 mil. lei.*

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2020 și 2021.

Deficitul BS ca pondere în PIB a fost în descreștere în anul 2021 și a constituit 2,0%, fiind cu 3,8 p.p. mai puțin față de indicatorul prognozat și cu 3,4 p.p mai puțin față de anul 2020 (5,4%).

Finanțarea disponibilă pentru acoperirea deficitului bugetar reprezintă volumul total al activelor financiare, datoriile și soldurile mijloacelor bănești. *Potrivit datelor raportate de către MF, sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se prezintă în Tabelul nr.10.*

⁹⁷ Formularul nr.1 „Raportul privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat”, aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat pe anul 2021

(mil. lei)

Indicatori	Precizat	Executat	Devieri (+/-)
1	2	3	4=3-2
SURSE DE FINANȚARE, total	11.791,9	4.733,1	-7.058,9
ACTIVE FINANCIARE	-2.672,9	-2.257,8	415,0
DATORII	14.460,1	11.917,6	-2.542,6
Datorii interne	4.735,0	3.764,7	-970,4
Împrumuturi externe	9.725,1	8.152,9	-1.572,2
MODIFICAREA SOLDULUI DE MIJLOACE BĂNEȘTI	4,7	-4.926,7	-4.931,3

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2021.

Conform art.30 din Legea nr.181 din 25.07.2014, sursele de finanțare se formează din: operațiuni cu instrumente ale datoriei; operațiuni aferente vânzării și privatizării patrimoniului public; operațiuni cu soldurile în conturile bugetului; alte operațiuni cu activele financiare și cu datoriile bugetului.

Verificările auditului asupra conformității raportării surselor de finanțare a deficitului BS în anul 2021 au relevat următoarele.

Potrivit art.6 din Legea bugetului de stat pentru anul 2021, au fost prevăzute mijloace financiare pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova” (48,6 mil. lei, echivalentul a 2,7 mil. euro)⁹⁸, al SRL „Arena Națională” (67,7 mil. lei) și SA „Energocom” (1 700,0 mil. lei)⁹⁹. Totodată, cota de participare a RM în capitalul statutar al băncilor de dezvoltare internaționale a constituit suma de 38,9 mil. lei (echivalentul a 2,2 mil. dolari SUA).

Astfel, în anul 2021, MF a alocat SRL „Arena Națională”¹⁰⁰ 67,7 mil. lei (100%), iar APP a majorat capitalul social¹⁰¹ al acesteia la data de 17.01.2022 și a efectuat înregistrarea de stat¹⁰², încadrându-se în termenul stipulat în HG.

Comisa pentru Situații Excepționale¹⁰³, prin derogare de la prevederile art. 61 alin. (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, a modificat Legea bugetului de stat pentru anul 2021 și a alocat mijloace financiare pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom”, în sumă de până la 1700,0 mil. de lei, din contul modificării soldurilor de mijloace bănești la conturile bugetului de stat. Astfel, în baza Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 22.10.2021 și la solicitarea APP nr. 14-04-6489 din 22.10.2021 și nr. 07-04-6603 din 29.10.2021¹⁰⁴, MF a alocat

⁹⁸ Din contul împrumutului acordat de Banca Europeană de Investiții în cadrul Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare.

⁹⁹ Legea nr. 188 din 25.11.2021 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

¹⁰⁰ HG nr.452 din 22.12.2021 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare Societății cu Răspundere Limitată „Arena Națională””. Ordinul de plată nr.1 din 28.12.2021 în sumă de 67 739 500,0 lei.

¹⁰¹ Decizia nr.14/01 din 17.01.2022 a asociatului unic al „Arena Națională” SRL.

¹⁰² Decizia privind înregistrarea modificărilor din 09.02.2022, Act adițional din 23.09.2020 „Cu privire la modificările și completările înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice și operate în Statutul SRL „Arena Națională” nr.1018600026006 din 30.05.2018”.

¹⁰³ Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 22.10.2021.

¹⁰⁴ În baza Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 22.10.2021 și la solicitarea APP nr. 14-04-6489 din 22.10.2021 și nr. 07-04-6603 din 29.10.2021.

306,2 mil. lei¹⁰⁵, iar ulterior, în temeiul HG nr.380 din 26.11.2021¹⁰⁶, a alocat SA „Energocom”¹⁰⁷ suma de 1 393,8 mil. lei.

Pentru totalul mijloacelor alocate de 1 700, 0 mil. lei, la data de 17.01.2022 APP a operat modificările în Statut în vederea majorării capitalului social¹⁰⁸ și a efectuat înregistrarea de stat la IP „Agenția Servicii Publice”¹⁰⁹. Concomitent, se atestă că prin rectificările ulterioare a fost modificată Legea bugetară anuală.

Mijloacele financiare prevăzute pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în sumă de 48,6 mil. lei, nu au fost alocate.

De asemenea, nu au fost executate și alocațiile aprobate (5,5 mil. lei) pentru cota de participare a RM în capitalul statutar al băncilor de dezvoltare internaționale¹¹⁰.

Din privatizarea bunurilor proprietate publică, au fost încasate 137,6 mil. lei, sau 68,8% față de suma precizată (200, mil. lei) și 19,6% față de suma aprobată inițial (700,0 mil. lei), ca urmare a privatizării de: întreprinderi de stat (complexe patrimoniale unice) – 1,9 mil. lei, pachetelor de acțiuni, cotelor sociale ale proprietății publice – 4,8 mil. lei, complexe de bunuri – 54,0 mil. lei, și vânzarea terenurilor – 76,9 mil. lei.

Totalul creditelor acordate de la bugetul de stat bugetelor de alt nivel (raportate la sursele de finanțare) a însumat 811,1 mil. lei, din care alocate BASS – 800,0 mil. lei, și bugetelor locale de nivelul II – 11,1 mil. lei. În anul 2021, au fost rambursate 813,6 mil. lei, sau cu 2,5 mil. lei mai mult, diferența fiind înregistrată după Primăria mun. Bălți care a rambursat creditul la data de 15.01.2021 (constatarea auditului precedent privind nerambursarea acestuia până la finele anului 2020).

Recreditarea de stat executată prin intermediul MF, Oficiului de gestionare a Programelor de asistență externă și Unității consolidate pentru implementarea programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltare Agricolă în anul 2021 a constituit 100,2 mil. lei – împrumuturi recreditate instituțiilor nefinanciare¹¹¹, și 1 039,6 mil. lei – împrumuturi recreditate instituțiilor financiare¹¹². La acest compartiment auditul menționează că se menține situația de incertitudine referitor la modul de virare a unei părți de venituri la BS de către IP „Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă”.

Soldurile mijloacelor bănești, la situația din 31.12.2021, au însumat 9 056,0 mil. lei, dintre care: soldurile la componenta de bază – 7 743,7 mil. lei, și soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 1 312,3 mil. lei, înregistrând o creștere de 4 923,1 mil. lei (2,2 ori), comparativ cu situația din

¹⁰⁵ Ordinul de plată nr.1001 din 22.10.2021 – 87 261 500 lei, și Ordinul de plată nr. 1002 din 29.10.2021 – 218 955 000 lei.

¹⁰⁶ HG nr.380 din 26.11.2021 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare și încheierea unei tranzacții de proporții”.

¹⁰⁷ Ordinul de plată nr. 1003 din 26.11.2021 – 1 393 783 500 lei.

¹⁰⁸ Hotărârea nr.147/14 din 26.11.2021 a acționarului unic al „Energocom” S.A.

¹⁰⁹ Decizia privind înregistrarea modificărilor din 09.02.2022, Actul adițional din 23.09.2020 „Cu privire la modificările și completările înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice și operate în Statutul SRL „Arena Națională” nr.1018600026006 din 30.05.2018”.

¹¹⁰ Informativ: Subscrierea RM la capitolul social al Băncilor, precum și achitarea resurselor bugetate în acest sens, urma a fi realizată după finalizarea procedurilor de aderare în conformitate cu prevederile Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, HG nr.120/2001 „Despre aprobarea Regulamentului privind mecanismul de încheiere a tratatelor internaționale”, precum și ale Acordurilor de înființare ale Băncilor vizate.

¹¹¹ Proiectul „Reabilitarea rețelelor electrice” (70096) – 46,0 mil. lei, Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic (70248) – 54,2 mil. lei.

¹¹² Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii” (70304) – 625,0 mil. lei. Proiectul „Livada Moldovei” (70092) – 355,6 mil. lei, Proiectul „Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI)” (70104) – 10,2 mil. lei, Proiectul „Programul de reziliență rurală (IFAD VII)” (70201) – 48,7 mil. lei.

31.12.2020. Soldurile mijloacelor bănești ale BS sunt înregistrate în: *i)* conturile curente în sistemul trezorerial în monedă națională în sumă de 2 068,3 mil. lei; *ii)* conturile BNM în valută străină, în sumă de 6 820,7 mil. lei; *iii)* pe conturi MAIB – 2,0 mil. lei; *iii)* conturile curente în afara sistemului trezorerial în monedă națională – 164,9 mil. lei. Finanțarea deficitului a fost efectuată și din mijloacele bănești din soldurile la conturile bugetelor componente ale BPN.

Soldurile mijloacelor bănești la finele anului 2021 s-au format drept urmare a încasărilor mai mari ale veniturilor bugetului de stat și neexecutării cheltuielilor. Totodată, de menționat că majorarea soldurilor mijloacelor bănești la finele anului a fost condiționată și de primirea împrumuturilor și granturilor externe de la organizațiile financiare internaționale pentru susținerea bugetară.

Astfel, la finele lunii decembrie 2021 au fost încasate mijloace financiare provenite din grantul din partea Comisiei Europene în sumă de 1 210,6 mil. lei (echivalentul a 60 mil. euro) pentru contractul de consolidare a statului.

Totodată, prin Legea nr.188 din 25.11.2021¹¹³ au fost operate modificări la sursele de finanțare a deficitului BS, care include intrarea tranșei I conform programului nou de reforme susținut prin resursele acordate de FMI în sumă de 1 395,9 mil. lei. La data de 22.12.2021 au fost transferate în CUT primele tranșe ale împrumutului sus-menționat, mijloacele respective, conform deciziei BNM¹¹⁴, fiind restricționate pentru utilizare și disponibile spre utilizare de către MF doar după ratificarea de către Parlament a Legilor privind atragerea împrumuturilor de stat externe (EFF și ECF) din partea FMI.

Verificările auditului confirmă că mijloacele respective nu au fost utilizate de MF, fiind intangibile până la ratificarea Legilor privind atragerea împrumuturilor de stat externe, situația având impact asupra majorării soldului disponibil de mijloace financiare la finele anului 2021 cu 1 395,9 mil. lei. Auditul relevă că acest împrumut nu a fost raportat la datoria de stat, deși plafonul prevede această sursă.

5.11. Pentru serviciul datoriei de stat externe și celei interne au fost executate mijloace financiare în sumă totală de 1 897,3 mil. lei, care, în comparație cu anul precedent, înregistrează o tendință de creștere.

Pentru serviciul datoriei de stat externe, au fost executate mijloace financiare din BS în sumă de 378,0 mil. lei (94,9%), sau cu 16,5 mil. lei mai mult față de anul precedent. Totodată, pentru serviciul datoriei de stat interne, au fost executate 1 519,3 mil. lei (100%), sau cu 196,6 mil. lei (14,9%) mai mult decât în anul 2020. Acest fapt, în mare parte, se datorează deservirii unui volum mai mare de VMS emise pe piața primară în anul 2021, comparativ cu anul precedent.

VI. BUNA GUVERNANȚĂ

6.1. Organizarea, implementarea, evaluarea și raportarea sistemului de control intern

Potrivit Legii nr.229 din 23.09.2010¹¹⁵, pentru promovarea unei bune guvernări a entităților publice, se implementează controlul financiar public intern, care include: controlul intern managerial, auditul

¹¹³ Legea nr. 188 din 25.11.2021 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020.

¹¹⁴ Scrisoarea BNM nr.08-0320/7/3850 din 22.12.2021.

¹¹⁵ Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

intern, responsabili fiind managerii entităților publice, precum și coordonarea și armonizarea centralizată efectuată de către MF. Potrivit Declarației de răspundere managerială, pe baza rezultatelor autoevaluării, sistemul de control intern managerial al MF este parțial conform cu Standardele naționale de control intern în sectorul public. Astfel, în baza rezultatelor autoevaluării CIM de către MF și constatărilor auditului ca urmare a testării controalelor interne, se confirmă că organizarea și funcționarea sistemului de control intern managerial *permite furnizarea unei asigurări rezonabile*.

Serviciile informatice de administrare, menținere, dezvoltare și asigurare a funcționării Sistemului Informațional de Gestionare a Finanțelor Publice sunt achiziționate anual de la IP „CTIF”¹¹⁶. Auditul menționează că MF deține o Politică de securitate a informației, aprobată prin Ordinul MF nr.147 din 21 noiembrie 2016. În calitate de operator tehnico-tehnologic al Sistemului Informațional de Gestionare a Finanțelor Publice, IP „CTIF” în anul 2021 a elaborat și a prezentat MF cerințele minime privind securitatea cibernetică și nivelurile agreeate de servicii pentru sistemele dezvoltate sau achiziționate.

În conformitate cu prevederile Ordinului MF nr.144 din 09.12.2021 „Cu privire la aprobarea termenelor de prezentare a rapoartelor financiare pentru anul 2021”, autoritățile/instituțiile bugetare au prezentat în termenele stabilite rapoartele financiare pentru anul 2021. Excepție au făcut autoritățile supuse reformei de restructurare a APC, care au solicitat prelungirea termenului de prezentare a raportului. Toate rapoartele financiare au fost prezentate în termen, cu excepția MAIA și MEC.

6.2. Auditul intern nu a evaluat niciun proces cu privire la executarea mijloacelor din BS.

În anul 2021, SAI al MF a realizat 8 misiuni de audit: un audit de consiliere, 4 – de asigurare, și 3 – ad-hoc. Astfel, au fost evaluate riscurile asociate unor procese operaționale aferente achizițiilor publice, securității cibernetice și procesului de funcționalitate a controlului intern managerial în cadrul subdiviziunilor structurale ale MF, dar și instituțiilor subordonate ministerului.

Conform art.17 alin.(3) din Legea privind controlul financiar public intern, auditul intern asigură evaluarea cel puțin o dată la trei ani a proceselor cu risc sporit din următoarele domenii: (i) financiar-contabil; (ii) achiziții publice; (iii) administrare a activelor; (iv) tehnologii informaționale.

Similar anilor precedenți, se consideră oportună evaluarea, de către Serviciul audit intern, a proceselor asupra evidenței contabile a executării de casă a mijloacelor BS, ținând cont de prevederile Cartei de audit intern că cel puțin o dată la 3 ani să fie evaluate procesele cu risc sporit pentru domeniul financiar-contabil și obiectivul stabilit în Planul strategic pentru anii 2019-2021.

6.3. Recomandările din misiunea de audit precedentă sunt implementate parțial.

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28.06.2021¹¹⁷, MF i-au fost înaintate 18 recomandări (inclusiv 8 recomandări reiterate din anul precedent), dintre care: implementate – 9, parțial implementate – 5; și neimplementate – 4. Recomandările au fost evaluate de audit ca parțial

¹¹⁶ Contractul încheiat între I.P. „CTIF” și MF nr.045 din 23.02.2021 privind prestarea serviciilor informaționale, în sumă de 22,0 mil. lei.

¹¹⁷ Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28.06.2021 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2020”.

implementate, deoarece conform răspunsului la solicitarea echipei de audit referitor la implementarea recomandărilor, se relevă că MF a elaborat mai multe proiecte de acte normative, care până la moment nu au fost definitivare și se află la etapa de elaborare sau coordonare în cadrul MF. *Rezultatele verificărilor efectuate, precum și informațiile prezentate de MF în vederea executării recomandărilor din HCC nr.30 din 28.06.2021 se prezintă în detaliu în Anexa nr.11 la prezentul Raport de audit.*

6.4. Elaborarea, aprobarea și modificarea Legii BS pentru anul 2021 nu a respectat termenele calendarului bugetar.

Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale stabilește principiile și regulile bugetare și fiscale, reglementează calendarul bugetar și procedurile bugetare generale, delimitează competențele și responsabilitățile în domeniul finanțelor publice. Elaborarea CBTM constituie prima fază – strategică, în procesul de planificare a bugetului, iar elaborarea și aprobarea proiectului bugetului anual reprezintă a doua fază a ciclului anual de planificare bugetară.

Conform art.12 din Legea nr.181 din 25.07.2014, BS se elaborează, se aprobă și se administrează în mod transparent având la bază procesul bugetar, bazat pe un calendar bugetar și pe proceduri transparente. CBTM este documentul principal în baza căruia se elaborează bugetul și care reprezintă instrumentul ce asigură corelarea alocării resurselor cu prioritățile de politici. Anual, în conformitate cu calendarul bugetar, CBTM se elaborează de către MF, în comun cu alte autorități responsabile, în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite, iar Guvernul îl aprobă și îl prezintă spre informare Parlamentului.

Auditul a verificat respectarea calendarului bugetar și dacă limita aprobată în CBTM a servit în calitate de reper în estimarea liniei de bază pentru ciclul bugetar, examinările constatând următoarele.

MF a prezentat Guvernului spre aprobare documentul cu privire la CBTM la data de 19.10.2020, acesta fiind aprobat de către Guvern¹¹⁸ la 28.10.2020, ceea ce constituie cu o întârziere de 139 de zile.

MF a remis Guvernului, pentru examinare și aprobare, proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2021 cu întârziere, la data de 30.11.2020, fiind aprobat în aceeași zi¹¹⁹.

Parlamentul a adoptat Legea bugetului de stat pentru anul 2021 la data de 16.12.2020¹²⁰, în aceeași zi cu modificările și completările la legislația ce rezultă din politica bugetar-fiscală¹²¹.

Modificarea de 4 ori a legii bugetare anuale, din care prin: Legile nr. 27/2021 și nr. 45/2021 au fost adoptate de către Parlament fără avizul Guvernului; prin Legea nr. 45/2021 a fost corectată Legea nr. 27/2021, care inițial nu a inclus toate modificările rezultate din indexarea prestațiilor de asigurări sociale. Astfel, de 2 ori fiind modificată până la 1 iulie și o dată după 15 noiembrie, deși de regulă,

¹¹⁸ HG nr.776 din 28.10.2020 „Cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2021-2023)” (termenul legal de prezentare de către MF la Guvern pe 15 mai, aprobarea de către Guvern – 1 iunie).

¹¹⁹ HG nr.843 din 30.11.2020 „Privind aprobarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2021” (prezentarea de către MF la Guvern – 15 septembrie, și de către Guvern la Parlament – 15 octombrie).

¹²⁰ Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr. 258 din 16.12.2020 (Parlamentul adoptă legile bugetare pe anul următor – până la 1 decembrie).

¹²¹ Legea cu privire la modificarea unor acte normative nr. 257 din 16.12.2020 (Parlamentul adoptă modificări și completări la legislație ce rezultă din politica bugetar-fiscală pe anul următor – până la 15 iulie).

modificările nu pot mai mult de două ori pe an, nu mai degrabă de 1 iulie și nu mai târziu de 15 noiembrie a anului bugetar¹²².

Pe parcursul anului 2021 au fost elaborate și adoptate 4 HG privind redistribuirea unor alocații aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2021¹²³, între autoritățile publice centrale (cu excepția celor independente) și între programele unei autorități, până la 10 la sută din volumul alocațiilor bugetare aprobate. Deși, conform art.60 alin.(4) din Legea nr.181 din 25.07.2014, redistribuirea alocațiilor bugetare se efectuează până la 30 noiembrie a anului bugetar, verificările auditului au constatat că în luna decembrie au fost redistribuite alocații cu acordul Guvernului (HG nr.391 din 3.12.2021).

Circumstanțele expuse afectează gradul de credibilitate a bugetului, nu asigură respectarea principiilor bugetare și atestă rezerve la acuratețea planificării bugetare.

VII. PREZENTAREA BUGETULUI DE STAT

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2021¹²⁴, parametrii bugetului de stat au fost aprobați: la venituri – în sumă de 41 415,4 mil. lei, la cheltuieli și active nefinanciare – de 55 399,6 mil. lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 13 984,2 mil. lei.

În rezultatul modificării Legii bugetare anuale, precum și a modificărilor operate de MF în temeiul art.17 din Legea bugetară anuală (în baza propunerilor prezentate de executorii de buget), veniturile precizate au constituit 45 864,9 mil. lei, iar cheltuielile – 57 656,8 mil. lei, deficitul fiind diminuat cu 2 192,3 mil. lei.

Analizând datele privind executarea bugetului de stat pe anul 2021, față de indicatorii precizați, prin prisma responsabilităților MF de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, auditul relevă că veniturile (49 383,8 mil. lei) au fost supraexecutate cu 3 518,9 mil. lei (7,7%), iar cheltuielile de casă (54 116,9 mil. lei) au fost executate sub nivelul precizat cu 3 539,9 mil. lei (6,1%). *Analiza execuției în ansamblul a bugetului de stat se prezintă în Tabelul nr.11.*

Tabelul nr.11

Executarea bugetului de stat față de sumele aprobate și precizate pe anul 2021

(mil. lei)

Indicatori sintetici	Prevederi bugetare aprobate*	Prevederi modificate prin Lege	Prevederi bugetare precizate	Executat	Executat față de aprobat		Executat față de precizat	
					suma (+/-)	nivelul de executare(%)	suma (+/-)	nivelul de executare (%)
1	2	3	4	5	6=5-2	7=5/2*100	8=5-4	9=5/4*100
Venituri	41.415,4	45.862,4	45.864,9	49.383,8	7.968,4	119,2	3.518,9	107,7
Cheltuieli	55.399,6	57.654,3	57.656,8	54.116,9	-1.282,7	97,7	-3.539,9	93,9
Deficit	-13.984,2	-11.791,9	-11.791,9	-4.733,1	9.251,1	33,8	7.058,9	40,1

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2021.

* Prevederi bugetare aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 2021.

¹²² Art.61 alin. (5) din Legea nr.181 din 25.07.2014.

¹²³ Art. 60 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 181 din 25.07.2014.

¹²⁴ Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258 din 16.12.2020.

Astfel, ca rezultat al exercițiului bugetar 2021, deficitul bugetar executat în sumă de 4 733,1 mil. lei este cu 9 251,1 mil. lei sub nivelul prevederilor bugetare aprobate și cu 7 058,9 mil. lei sub nivelul prevederilor bugetare precizate definitiv. *Informațiile privind executarea cheltuielilor bugetului de stat sub aspectul clasificăției economice și sub aspectul clasificăției funcționale se prezintă în Anexa nr.12 și, respectiv în Anexa nr.13 la prezentul Raport de audit.*

MF anual întocmește și plasează pe pagina sa oficială Bilanțul contabil consolidat central al Guvernului, care include bilanțul contabil consolidat al APC, CNAS și CNAM. Trezoreria de Stat și trezoreriile regionale ale MF asigură evidența contabilă a executării de casă a mijloacelor BPN. Componentele BPN cuprind BS¹²⁵, BASS, FAOAM și BL, din care bugetul consolidat central se formează din BS, BASS și FAOAM, iar bugetele locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea formează în ansamblu bugetul consolidat local¹²⁶.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului public național pe anul 2021¹²⁷, au fost încasate venituri în sumă totală de 77 373,0 mil. lei, ceea ce reprezintă 32,0% din PIB. Veniturile BPN, în comparație cu indicatorii precizați, au înregistrat o creștere cu 5,6%, echivalentă cu 4 109,6 mil. lei. Totodată, comparativ cu anul 2020, veniturile încasate în BPN au fost în creștere cu 23,5%, sau cu 14 723,0 mil. lei. Exercițiul bugetar pentru anul 2021 s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) la nivel de 1,9% din PIB, față de 5,1% în anul 2020, regula fiscală generală, stabilită în art.15 alin.(1) din Legea nr.181, fiind respectată. *Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2021, comparativ cu anul 2020, și ponderea acestora în PIB se prezintă în Anexa nr.14 la prezentul Raport de audit.*

VIII. RECOMANDĂRI MINISTERULUI FINANTELOR

1. Examinarea oportunităților de dezvoltare continuă și durabilă prin prisma elaborării noii strategii pe termen mediu în domeniul managementului finanțelor publice, inclusiv cu determinarea necesităților de implementare a sistemului de evidență pe baza de angajamente în sectorul public. (Secțiunea III, pct. 3.1)
2. Reglementarea exhaustivă și uniformizarea, pentru administratorii de venituri, a modalității și formatului de raportare către MF a restanțelor față de BS. (Secțiunea III, pct. 3.2)
3. Dezvoltarea normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar aprobat prin Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015, la poziția „Creanțe ale contribuabililor”. (Secțiunea III, pct. 3.2)
4. Monitorizarea asigurării de către SV a procesului de calculare a majorărilor de întârziere la plățile de bază și asigurarea plenitudinii raportării către MF a datoriilor agenților economici și ale persoanelor fizice. (Secțiunea III, pct. 3.2)
5. Monitorizarea instituirii de către SFS a unor mecanisme de conlucrare între instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget, a căror administrare este pusă în seama organelor fiscale. (Secțiunea III, pct. 3.2)

¹²⁵ BS – totalitatea veniturilor, cheltuielilor și surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților publice centrale, cu excepția funcțiilor proprii sistemului public de asigurări sociale și sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală, precum și pentru stabilirea relațiilor cu alte bugete.

¹²⁶ Art.26 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

¹²⁷ Formularul nr.14 „Raportul privind executarea bugetului public național”, aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

6. Stabilirea unor mecanisme eficiente de examinare a estimărilor pentru cheltuielile de personal de către autoritățile/instituțiile bugetare, în vederea excluderii aprobării fondurilor centralizate cu ulterioare redistribuiri. (Secțiunea V, pct. 5.6)
7. Reglementarea modului de ținere a Registrului debitorilor și modului de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor (*reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021*).
8. Asigurarea funcționalității grupului de lucru pentru investiții capitale, în vederea respectării procesului de includere și monitorizare a obiectelor de investiții capitale (*reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021*).
9. Asigurarea respectării prevederilor regulamentare privind procesul de examinare și de confirmare a eligibilității propunerilor de proiecte pentru investiții capitale, respectând principiile de priorizare și de conformitate ale acestora cu documentele de planificare strategică națională și sectorială (*reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021*).

IX. RESPONSABILITĂȚILE CELOR ÎNSĂRCINAȚI CU GUVERNANȚA PENTRU RAPOARTELE GUVERNULUI

Responsabilitatea Guvernului, în domeniul finanțelor publice, constă în conducerea generală a activității executive în domeniul gestionării finanțelor publice, în conformitate cu principiile și regulile stabilite, și prezentarea Raportului privind executarea bugetului de stat către Parlament¹²⁸.

Responsabilitatea Ministerului Finanțelor¹²⁹ a constat în pregătirea și prezentarea fidelă către Guvern a Raportului privind executarea bugetului de stat în termenul prevăzut de calendarul bugetar, în conformitate cu cadrul de raportare aplicabil și asigurarea publicării acestuia¹³⁰. Totodată, în calitate de autoritate publică centrală în domeniul finanțelor publice, MF este responsabil de: (i) stabilirea activităților intermediare ale calendarului bugetar și monitorizarea implementării acestuia, precum și asigurarea coordonării generale a procesului bugetar; (ii) elaborarea și asigurarea implementării politicii bugetar-fiscale în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite; (iii) elaborarea și prezentarea Guvernului spre aprobare a CBTM etc.

Responsabilitatea autorităților/instituțiilor bugetare constă în întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare în baza Legii contabilității și în conformitate cu termenele și cerințele stabilite de Ministerul Finanțelor¹³¹.

X. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELORE GUVERNULUI

Auditorul este responsabil de planificarea și realizarea misiunii de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit.

Obiectivele auditorului sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat nu este afectat de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii.

¹²⁸ Art.19 din Legea nr.181 din 25.07.2014: „asigură durabilitatea programului de guvernare și a altor documente de politici din punct de vedere bugetar-fiscal; aprobă cadrul bugetar pe termen mediu; aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare anuale, precum și proiectele de legi privind modificarea bugetelor; adoptă hotărâri privind redistribuirea alocațiilor în condițiile art.60 alin.(1) lit. a); asigură gestionarea eficientă și transparentă a fondului de rezervă și a fondului de intervenție ale Guvernului etc.”.

¹²⁹ Art.20 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

¹³⁰ Art.73 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

¹³¹ Art.74 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu SIA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor situații financiare.

O informație mai detaliată privind responsabilitățile auditorului este prezentată pe pagina web a Curții de Conturi, la adresa: <http://www.ccrm.md/activitatea-curtii-de-conturi-1-25>.

SEMNĂTURA AUDITORULUI

Șefa echipei de audit,
auditoare publică principală,

Svetlana Ostafi

Auditoare publică superioară,

Vera Borșevschi

Auditoare publică superioară,

Natalia Cabac

Responsabilă de audit:

Șefa Direcției generale audit I,

Natalia Trofim

XI. ANEXE

Anexa nr.1

Componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul 2021

Nr. formularului	Denumirea conform Ordinului MF nr.18 din 27.01.2021
Formularul nr.1*	Raport privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat pe anul 2021 (conform Anexei nr.1 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.2*	Raport privind executarea veniturilor bugetului de stat și surselor de finanțare a soldului bugetar pe anul 2021 (conform Anexei nr.2 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.3*	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de cheltuieli pe anul 2021 (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.3.1	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse totale pe anul 2021 (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.3.2	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse generale pe anul 2021 (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.3.3	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de venituri colectate pe anul 2021 (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.3.4	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse ale proiectelor finanțate din surse externe pe anul 2021 (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.4*	Raport privind executarea cheltuielilor bugetului de stat conform clasificății funcționale pe anul 2021 (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.5*	Raport privind executarea cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale pe anul 2021 (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.6*	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale la total pe anul 2021 (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.6.1	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul resurselor generale și veniturilor colectate pe anul 2021 (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.6.2	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul proiectelor finanțate din surse externe pe anul 2021 (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.7*	Raport privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2021 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.7.1	Raport privind transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2021 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.7.1.1	Raport privind transferurile cu destinație specială pentru asistența socială de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2021 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul 2021)
Formularul nr.8*	Raport privind executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat sub aspectul clasificății economice pe anul 2021
Formularul nr.9*	Raport privind creanțele și datoriile la venituri, cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat conform clasificății economice pe anul 2021
Formularul nr.10*	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului pe anul 2021
Formularul nr.11*	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului pe anul 2021
Formularul nr.12*	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor Programului de reintegrare a țării pe anul 2021
Formularul nr.13*	Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2021
Formularul nr.14	Raport privind executarea bugetului public național pe anul 2021

Notă: Cu asterisc (*) sunt marcate formularele Rapoartelor, parte componentă a Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021, testate de către audit sub aspect financiar și regulamentar.

Sinteza executării transferurilor de la BS către BUAT în anul 2021
(conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021)

(mil. lei)

Transferuri	Aprobat	Precizat	Precizat față de aprobat		Executat	Executat față de precizat	
			(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	2	3	4=3-2	4=3/2*100	5	6=5-3	7=5/3*100
Total general, inclusiv:	14 202,5	14 355,4	+152,9	101,1	14 137,5	-217,9	98,5
cu destinație generală	2 038,2	2 038,2	-	100,0	2 038,2	-	100,0
cu destinație specială	11 923,3	12 076,0	+152,7	101,3	11 858,1	-217,9	98,2
pentru acoperirea insuficienței costurilor salariale aferente domeniilor proprii de activitate	241,0	241,0	-	100,0	241,0	-	100,0
alte transferuri curente cu destinație generală	0,0	0,2	+0,2	-	0,2	-	100,0

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor din Raportul privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2021 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021), Formularul nr.7.

Tabelul nr.2

Sinteza executării transferurilor cu destinație specială de la BS către BUAT în anul 2021

(mil. lei)

Transferuri	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Executat în 2020	Executat în 2021 față de anul 2020	
				(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7	8=4-7	9=4/7*100
Total general, inclusiv pentru:	11.923,3	12.076,0	11.858,1	-217,9	98,2	10.770,4	1.087,7	110,1
Învățământul general	9.861,1	9.996,0	9.857,5	-138,5	98,6	9.141,7	715,8	107,8
Procurarea utilajului școlar și mobilierului școlar și dotarea laboratoarelor în cadrul PRIM	25,4	29,5	27,2	-2,3	92,1	41,1	-13,9	66,2
Școli sportive	237,6	239,7	236,6	-3,0	98,7	210,8	25,8	112,2
Asistența socială	301,1	301,2	251,8	-49,4	83,6	200,9	50,9	125,3
Compensarea scutirilor de la plata impozitului funciar al deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Râbnîța-Tiraspol	0,6	0,6	0,6	0,0	100,0	0,6	0,0	100,0
Cheltuieli capitale	408,8	409,5	400,0	-9,5	97,7	104,4	295,6	383,1
Infrastructura drumurilor publice locale	958,3	958,3	944,9	-13,4	98,6	988,6	-43,7	95,6
Fondul de susținere a populației pentru pachetul minim de servicii	130,4	141,2	139,4	-1,8	98,7	82,2	57,2	169,6

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Rapoartele Ministerului Finanțelor privind executarea bugetului de stat pe anii 2020-2021.

Tabelul nr.3

**Analiza privind executarea în anul 2021 a transferurilor cu destinație specială pentru
învățământul general sub aspectul clasificăției funcționale**

(mil. lei)

Denumire	Funcție	Program	Cheltuielile BL
Total*			9.860,0
Educație timpurie (grădinițe)	0911	8802	3.524,3
Învățământ primar (școli primare)	0912	8803	207,1
Gimnazii	0921	8804	2.536,2
Învățământ special	0921	8805	53,3
Licee	0922	8806	3.034,3
Învățământ extrașcolar	0950	8814; 8815	504,8

Notă*: Se prezintă volumul executat, inclusiv soldurile de lichidități ale APL din anul precedent, în sumă de 2,4 mil. lei.

Sursă: Date generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de Ministerul Finanțelor.

Tabelul nr.4

**Analiza privind executarea în anul 2021 a transferurilor cu destinație specială pentru
învățământul general, pe activități**

(mil. lei)

Denumire	Activitate	Cheltuielile BL
Total*		9.860,0
Educație timpurie	00199	2.961,5
Învățământ primar	00200	183,8
Învățământ gimnazial	00201	2.337,8
Învățământ pentru copii cu cerințe educaționale speciale	00202	50,6
Învățământ liceal	00203	2.786,5
Întreținerea căminelor	00204	10,5
Învățământ extrașcolar	00209	457,0
Organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților	00211	39,3
Desfășurarea examenelor de absolvire	00215	3,1
Proiecte de investiții publice	00319	3,2
Activitatea sportivă în liceele de tip internat	00358	26,4
Susținerea elevilor dotați	00380	0,5
Transportarea elevilor	00389	68,2
Formarea componentei unității administrativ-teritoriale	00391	0,2
Formarea fondului de educație incluzivă	00392	1,5
Contribuția autorităților publice locale pentru implementarea proiectelor finanțate de către donatorii externi	00436	1,1
Asigurarea alimentării copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ	00448	849,0
Compensații bănești pentru personalul didactic	00492	76,0
Activități aferente învățământului la distanță	00504	3,8

Notă*: Se prezintă volumul executat, inclusiv soldurile de lichidități ale APL din anul precedent, în sumă de 2,4 mil. lei.

Sursă: Date generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de Ministerul Finanțelor.

Executarea prin intermediul executorilor de buget a documentelor executorii în anul 2021

(mil. lei)

Cod Org1	Executorul de buget	Executat
201	Cancelaria de Stat	0,8
203	Ministerul Finanțelor	1,3
204	Ministerul Justiției	1,1
205	Ministerul Afacerilor Interne	3,1
207	Ministerul Apărării	0,1
218	Ministerul Economiei și Infrastructurii	0,2
220	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	0,1
223	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	74,4
225	Ministerul Mediului	0,1
226	Ministerul Educației și Cercetării	0,1
249	Agencia Proprietății Publice	0,2
252	Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	0,5
301	Consiliul Superior al Magistraturii	0,4
303	Procuratura Generală	0,3
406	Serviciul de Informații și Securitate	0,1
408	Serviciul de Protecție și Pază de Stat	0,2
	TOTAL	83,0

Sursă: Informație generalizată de către echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021.

Analiza cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale

(mil. lei)

Denumirea	Plan aprobat LBS	Plan precizat LBS	Devieri Plan precizat/ Plan aprobat	Plan precizat SIMF	Devieri Plan precizat în SIMF /Plan precizat LBS	Executat	Devieri Plan executat/ Plan precizat	Număr de unități aprobat la 01.01.2021	Număr de unități precizat la 31.12.2021	Număr de unități vacante pentru care se suspendă încadrarea *	Număr de unități aprobat de către MIF, la solicitarea ORG1 **	Număr de unități mediu realizat	Devieri nr. unități prevăzut/Nr. unități mediu realizat
1	2	3	4=3-2	5	6=5-3	7	8=7-3	9	10	11	12	13	14=10-13
Secretariatul Parlamentului	118,7	118,7	0,0	118,7	0,0	115,4	-3,2	519,0	519,0	52,0	-	461,9	57,1
Aparatul Președintelui RM	17,2	19,3	2,1	19,3	0,0	17,5	-1,8	164,0	150,0	50,0	-	99,8	50,2
Curtea Constituțională	12,0	12,0	0,0	12,1	0,1	12,1	0,0	61,0	61,0	4,0	-	56,4	4,6
Curtea de Conturi	41,2	39,8	-1,4	39,8	0,0	39,8	0,0	160,0	160,0	13,0	-	147,0	13,0
Cancelaria de Stat	100,8	100,8	0,0	100,8	0,0	99,7	-1,1	1.008,0	1.009,0	126,0	-	872,1	136,9
Ministerul Finanțelor	989,9	990,3	0,3	990,1	-0,1	979,9	-10,2	4.187,0	4.187,0	434,0	26,0	3.618,9	568,1
Ministerul Justiției	467,2	481,8	14,6	481,8	0,0	481,1	-0,7	3.576,0	3.576,0	331,0	4,0	3.211,7	364,3
Ministerul Afacerilor Interne	2.201,7	2.331,4	129,7	2.331,4	0,0	2.329,0	-2,5	18.178,0	18.178,0	2.046,0	20,0	11.615,3	6.562,7
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	63,4	63,4	0,0	63,4	0,0	61,0	-2,5	388,0	388,0	42,0	-	338,7	49,3
Ministerul Apărării	559,9	567,0	7,1	567,0	0,0	567,0	0,0	5.509,0	5.509,0	1.496,0	-	4.025,1	1.483,9
Ministerul Economiei și Infrastructurii	136,2	90,9	-45,3	90,9	0,0	90,9	0,0	680,0	-	148,0	2,0	515,3	-
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	253,6	155,1	-98,4	155,1	0,0	155,1	0,0	2.825,5	-	447,0	3,0	2.448,3	-
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	499,3	326,2	-173,2	326,2	0,0	326,2	0,0	5.542,2	-	377,0	6,0	5.187,2	-
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	673,2	413,1	-260,1	413,1	0,0	413,1	0,0	6.286,8	-	529,0	9,5	5.645,6	-
Ministerul Economiei	0,0	6,1	6,1	6,1	0,0	5,0	-1,0	-	137,0	-	23,0	92,8	44,2
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	0,0	41,0	41,0	42,8	1,9	42,2	-0,6	-	550,0	-	22,0	418,3	131,7
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0,0	66,2	66,2	66,2	0,0	63,0	-3,2	-	1.973,0	-	-	1.728,4	244,6
Ministerul Mediului	0,0	35,7	35,7	35,7	0,0	33,0	-2,7	-	858,0	-	-	651,4	206,6
Ministerul Educației și Cercetării	0,0	152,2	152,2	153,2	1,0	144,1	-9,0	-	4.583,5	-	-	4.280,2	303,3
Ministerul Culturii	0,0	28,2	28,2	28,8	0,6	27,3	-1,5	-	975,3	-	16,0	904,3	71,0

Ministerul Muncii și Protecției Sociale	0,0	99,9	99,9	99,9	0,0	83,3	-16,6		2.563,0			2.377,8	185,2
Ministerul Sănătății	0,0	164,5	164,5	165,5	1,0	141,9	-23,6		3.723,8		31,0	3.273,9	449,9
Biroul Național de Statistică	79,7	82,9	3,3	82,9	0,0	82,9	0,0	705,0	705,0	61,0		642,8	62,2
Agenția Relații Fundiare și Cadastru	4,9	4,9	0,0	4,9	0,0	4,9	0,0	42,0	42,0	11,0		30,9	11,1
Agenția Relații Interetnice	2,2	2,2	0,0	2,2	0,0	2,0	-0,2	20,0	20,0	4,0	1,0	14,1	5,9
Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	14,7	14,9	0,2	14,9	0,0	14,9	0,0	110,0	110,0	12,0		89,0	21,0
Agenția Proprietății Publice	14,0	14,0	0,0	14,0	0,0	12,4	-1,6	99,0	99,0	21,0	10,0	77,5	21,5
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	3,6	3,9	0,2	4,0	0,1	3,9	-0,1	34,0	34,0	11,0		23,9	10,1
Agenția de Investiții	3,5	3,9	0,4	3,9	0,0	3,8	-0,2	30,0	30,0	14,0	1,0	14,3	11,7
Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală	34,1	35,3	1,1	35,3	0,0	34,4	-0,9	131,0	131,0	18,0		109,9	21,1
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	132,4	146,5	14,1	146,5	0,0	129,6	-16,9	1.330,0	1.510,0	252,0		1.059,7	450,3
Agenția Națională Antidoping	0,8	0,8	0,0	0,8	0,0	0,7	-0,1	6,0	6,0			5,8	0,2
Centrul Serviciului Civil	1,3	1,3	0,0	1,3	0,0	1,3	0,0	9,0	9,0	3,0		6,5	2,5
Consiliul Superior al Magistraturii	369,9	377,8	7,9	377,8	0,0	375,9	-1,9	2.721,5	2.720,5	309,0	1,0	2.374,8	345,7
Consiliul Superior al Procurorilor	7,1	7,4	0,3	7,4	0,0	7,0	-0,3	43,0	43,0	3,0		40,0	3,0
Procuratura Generală	315,0	323,7	8,7	323,7	0,0	313,2	-10,5	1.420,0	1.420,0	241,0		1.186,8	233,2
Oficiul Avocatului Poporului	8,6	8,6	0,0	8,6	0,0	8,3	-0,2	65,0	65,0	23,0		45,3	19,7
Comisia Electorală Centrală	10,6	11,5	0,9	14,2	2,7	13,8	-0,4	57,0	57,0	5,0		52,4	4,6
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	6,1	7,1	1,0	7,1	0,0	6,9	-0,2	45,0	45,0	8,0		36,9	8,1
Consiliul Audiovizualului	6,9	7,0	0,2	7,0	0,0	7,0	0,0	64,0	64,0	27,0		40,1	23,9
Consiliul Concurenței	17,6	17,6	0,0	17,6	0,0	17,6	0,0	130,0	130,0	39,0		91,0	39,0
Serviciul de Informații și Securitate	249,3	250,4	1,1	250,4	0,0	250,1	-0,3						0,0
Autoritatea Națională de Integritate	14,9	14,9	0,0	14,9	0,0	12,6	-2,3	76,0	76,0	32,0		48,4	27,6
Serviciul de Protecție și Pază de Stat	100,8	134,7	33,9	134,7	0,0	130,8	-3,9						0,0
Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității	2,8	2,8	0,0	2,8	0,0	2,8	0,0	21,0	21,0	6,0		15,3	5,7

Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	5,5	5,5	0,0	5,5	0,0	5,2	-0,3	30,0	30,0	5,0	23,8	6,2
Serviciul Prevenirea și Combateră Spălării Banilor	8,0	8,1	0,1	8,1	0,0	8,1	0,0	30,0	30,0	2,0	27,2	2,8
Centrul Național Anticorupție	104,7	106,2	1,6	107,0	0,7	106,8	-0,1	359,0	359,0	20,0	332,8	26,2
Academia de Științe a Moldovei	8,5	8,5	0,0	8,5	0,0	8,4	-0,1	98,0	98,0	12,0	83,8	14,2
Institutul Național al Justiției	11,9	11,9	0,0	11,9	0,0	10,7	-1,2	73,0	73,0	3,0	68,9	4,1
Acțiuni generale	0,0	170,0	170,0	32,5	-137,5	0,0	-32,5					0,0
TOTAL	7.673,6	8.087,7	414,1	7.958,2	-129,5	7.803,8	-154,4	56.833,0	57.044,0	7.237,0	58.512,3	12.308,1

Notă: * conform prevederilor HG nr.942/2020

**Număr de unități aprobat de către MF, la solicitarea ORG1* (din contul locurilor vacante supuse moratoriului).

Sursă: Rapoartele narative privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare pentru anul 2021.

Anexa nr.5

Sinteza subvențiilor executate din BS în anul 2021 și soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subvenții (mil. lei)

Denumirea	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sold
Cancelaria de Stat		7,9	7,4	7,4	7,4	0,0	7,4	7,4	7,4	0,0	0,0
Ministerul Economiei și Infrastructurii		1.539,9	387,0	387,0	387,0	130,2	387,0	517,1	600,1	0,1	0,1
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului		1.187,1	801,4	801,4	801,4	3,0	801,4	802,4	800,1	1,9	1,9
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		249,6	147,2	147,2	147,2	17,9	147,2	147,2	120,1	0,0	17,9
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale		76,3	38,1	38,1	38,1	7,4	36,8	44,2	44,6	0,0	0,0
Ministerul Economiei		0,0	4,3	2,9	2,9	0,0	2,9	2,9	2,9	0,0	0,0
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		0,0	1.163,2	1.019,5	1.019,5	15,3	1.103,2	1.001,1	904,9	117,3	117,3
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		0,0	708,6	628,0	628,0	0,0	628,0	622,9	626,2	5,0	5,0
Ministerul Mediului		0,0	8,4	4,8	4,8	1,5	4,8	2,8	1,8	3,5	3,5
Ministerul Educației și Cercetării		0,0	15,4	9,7	9,7	0,0	9,7	9,7	41,9	4,2	0,0
Ministerul Culturii		0,0	100,9	98,6	98,6	0,0	98,6	98,6	100,8	0,0	0,0
Ministerul Muncii și Protecției Sociale		0,0	43,6	38,5	38,5	0,9	38,5	38,5	37,8	0,7	0,9

Analiza nivelului de executare a investițiilor capitale pe proiecte în anul 2021

(mii lei)

N/o	Denumirea proiectului	APC responsabil	Aprobat*	Precizat	Executat	Executat față de Aprobat (%)	Executat față de Precizat (%)
1	2	3	4	5	6	7=6/4*100	8=7/5*100
	TOTAL - 69 proiecte		1.500.719,6	2.257.236,7	1.665.247,3	111,0	73,8
	Total cu executare 90%-100% - 31 proiecte		160.994,8	122.340,0	119.945,9	74,5	98,0
1	Dezvoltarea Sistemului informațional „Statistica”	MF	0,0	44,9	44,9	-	99,9
2	Dezvoltarea Sistemului informațional „Raportarea financiară a autorităților bugetare”	MF	0,0	353,3	353,2	-	100,0
3	Dezvoltarea Sistemului informațional „Certificarea auditorilor interni în cadrul Sistemului informațional al Ministerului Finanțelor”	MF	0,0	92,2	92,2	-	100,0
4	Dezvoltarea Sistemului informațional „Planificarea salarială în sectorul bugetar”	MF	0,0	126,3	126,2	-	99,9
5	Crearea noului site web al Serviciului Fiscal de Stat	MF	305,1	1.100,0	1.035,9	339,5	94,2
6	Construcția casei de arest din municipiul Bălți	MJ	30.000,0	14.538,0	14.538,0	48,5	100,0
7	Construcția anexei la clădirea laboratorului de expertiză genetico-judiciară (ADN), str. Putna nr.10, municipiul Chișinău	MAI	1.700,0	1.694,6	1.694,6	99,7	100,0
8	Construcția izolatorului de detenție provizorie al Inspectoratului de Poliție Bălți	MAI	500,0	287,4	287,4	57,5	100,0
9	Extinderea sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”	MAI	3.120,0	1.120,0	1.120,0	35,9	100,0
10	Construcția depozitului pentru păstrarea bărcii de intervenție și a pontonului plutitor mobil al Serviciului Poliției de Frontieră Costești, raionul Râșcani	MAI	0,0	106,3	100,0	-	94,1
11	Reconstrucția sediului Unității de salvatori și pompieri Anenii Noi	MAI	900,0	900,0	900,0	100,0	100,0
12	Reconstrucția sediului Consulatului Republicii Moldova în Ucraina, orașul Odessa	MAEIE	2.000,0	2.000,0	2.000,0	100,0	100,0
13	Finalizarea construcției pistei de decolare/aterizare pentru elicoptere cu drum de acces, satul Giurgiulești, raionul Cahul	MIDR	0,0	86,8	80,0	-	92,2
14	Proiectul „Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI)”	MADRM; MAIA	1.108,0	3.716,7	3.414,8	308,2	91,9
15	Proiectul „Programul de reziliență rurală (IFAD VII)”	MADRM; MAIA	13.059,2	8.499,3	7.885,8	60,4	92,8

16	Construcția sediului punctului de inspecție la frontieră al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, satul Sculeni, raionul Ungheni	MADRMI; MAIA	13.232,5	14.103,0	13.292,1	100,5	94,3
17	Restaurarea edificiului Muzeului Național de Artă al Moldovei, str. 31 August 1989 nr.115, municipiul Chișinău	MECC; MC	7.500,0	2.340,0	2.267,4	30,2	96,9
18	Restaurarea și reconstrucția edificiilor Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, str. Mihail Kogălniceanu nr.82, municipiul Chișinău	MECC; MC	4.250,0	4.250,0	4.248,2	100,0	100,0
19	Reconstrucția blocului „B” al Muzeului Național de Istorie a Moldovei (Muzeul Victimelor Deportărilor și Represiunilor Politice), str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni nr.16, municipiul Chișinău	MECC; MC	1.000,0	1.000,0	999,5	99,9	99,9
20	Restaurarea Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, orașul Căușeni, filiala Muzeului Național de Artă	MECC; MC	3.475,0	5.475,0	5.475,0	157,6	100,0
21	Restaurarea Muzeului Satului, filiala Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, bd. Dacia, municipiul Chișinău	MECC; MC	5.559,1	37,2	37,2	0,7	100,0
22	Restaurarea caselor tradiționale țărănești din cadrul Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, satele Butuceni și Morovaia, raionul Orhei	MECC; MC	1.886,7	1.327,6	1.320,8	70,0	99,5
23	Reconstrucția bazei sportive de canotaj a Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, orașul Vatra, municipiul Chișinău	MECC; MEC	1.000,0	1.000,0	998,0	99,8	99,8
24	Reconstrucția căminului pentru sportivi al Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, bd. Decebal nr.72/2, municipiul Chișinău	MECC; MEC	0,0	590,2	590,2	-	100,0
25	Reconstrucția demisolului clădirii Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale în Centrul de Recuperare și Reabilitare Medicală, bd. Decebal nr.72/2, municipiul Chișinău	MECC; MEC	4.000,0	4.000,0	3.999,9	100,0	100,0
26	Reconstrucția clădirii cu anexarea sălii polivalente a Școlii Sportive Specializate de Box din satul Grîmăncăuți, raionul Briceni	MECC; MEC	2.000,0	2.000,0	1.999,9	100,0	100,0
27	Construcția centralei termice pe gaze naturale a Școlii Profesionale nr.2 din municipiul Cahul	MECC; MEC	3.300,0	3.410,0	3.216,5	97,5	94,3
28	Construcția Unității de primiri urgente a Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorbă nr.1, municipiul Chișinău	MSMPS; MS	27.490,2	17.602,8	17.289,9	62,9	98,2
29	Reconstrucția blocului operator al Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorbă nr.1, municipiul Chișinău	MSMPS; MS	15.000,0	18.000,0	17.999,9	120,0	100,0
30	Proiect de investiții capitale SIS nr.4	SIS	7.000,0	7.000,0	7.000,0	100,0	100,0
31	Construcția blocului de studii al Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din municipiul Comrat	FISM	11.609,0	5.538,4	5.538,4	47,7	100,0
	Total cu executare 50%-90% - 13 proiecte		858.596,8	1.461.752,0	1.256.013,2	146,3	85,9
1	Construcția blocurilor sanitare la 23 de posturi vamale	MF	3.000,0	3.000,0	2.489,8	83,0	83,0
2	Modernizarea infrastructurii Postului vamal Giurgiulești	MF	5.663,0	2.952,3	2.461,7	43,5	83,4

3	Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr.7, satul Rusca, raionul Hâncești	MJ	5.000,0	5.000,0	3.372,9	67,5	67,5
4	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Brânza, raionul Cahul	MAI	3.419,6	6.286,0	4.100,7	119,9	65,2
5	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Stoianovca, raionul Cantemir	MAI	3.419,6	5.205,7	2.820,2	82,5	54,2
6	Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor”	MEI; MIDR	806.011,6	1.406.200,0	1.217.557,0	151,1	86,6
7	Actualizarea sistemului informațional de gestionare a Fondului de Garantare a Creditelor al Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)	ME	0,0	230,0	162,2	-	70,5
8	Dezvoltarea subsistemului pentru actele permise eliberate de Primăria municipiului Chișinău	ME	0,0	1.850,0	1.265,6	-	68,4
9	Construcția depozitului cu atmosferă controlată al Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, satul Băcioi, municipiul Chișinău	MADRM; MAIA	5.300,0	4.245,0	3.742,8	70,6	88,2
10	Restaurarea Casei-muzeu „Alexandr Pușkin”, str. Anton Pann nr.19, municipiul Chișinău	MECC; MC	955,0	955,0	752,7	78,8	78,8
11	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Energetică și Electronică, str. Melestiu nr.12, municipiul Chișinău	MECC; MEC	10.478,0	10.478,0	5.562,9	53,1	53,1
12	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, str. Hristo Botev nr.4, municipiul Chișinău	MECC; MEC	15.000,0	15.000,0	11.450,1	76,3	76,3
13	Construcția blocului locativ pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobâl, str. Alba Iulia nr.91/3, municipiul Chișinău	MSMPS; MMPS	350,0	350,0	274,7	78,5	78,5
	Total cu executare 0,1%-50% - 12 proiecte		418.035,1	623.708,1	289.288,1	69,2	46,4
1	Modernizarea infrastructurii Biroului vamal Leușeni	MF	8.911,6	16.680,8	5.614,6	63,0	33,7
2	Reconstrucția Penitenciarului nr.5, municipiul Cahul	MJ	10.000,0	1.000,0	432,8	4,3	43,3
3	Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr.10, satul Goian, municipiul Chișinău	MJ	5.000,0	5.000,0	50,9	1,0	1,0
4	Construcția sediului pentru trei subdiviziuni operative ale Inspectoratului Național de Investigații, str. Bucuriei nr.14, municipiul Chișinău	MAI	15.450,0	15.770,0	6.422,8	41,6	40,7
5	Construcția magistralei de comunicații și operaționalizarea Centrului de Cooperare Transfrontalieră Lipcani, raionul Briceni	MAI	32.960,0	32.960,0	9.732,6	29,5	29,5
6	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Tocenii, raionul Cantemir	MAI	3.419,6	4.854,3	1.543,4	45,1	31,8
7	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Valea Mare, raionul Ungheni	MAI	3.419,6	3.832,4	1.446,9	42,3	37,8
8	Construcția sistemului de comunicații al Poliției de Frontieră (TETRA) pe segmentul moldo-ucrainean al frontierei	MAI	7.000,0	7.000,0	3.401,2	48,6	48,6
9	Construcția complexului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Belarus, orașul Minsk	MAEIE	8.000,0	2.000,0	496,4	6,2	24,8

10	Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale”	MEI; MIDR	314.874,3	518.940,0	254.080,7	80,7	49,0
11	Proiectul „Construcția locuințelor sociale II”	MADRM; MIDR	9.000,0	9.600,0	3.484,4	38,7	36,3
12	Construcția blocului de studii al Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din municipiul Comrat	MIDR	0,0	6.070,6	2.581,3	-	42,5
	Total cu executare 0,0% - 13 proiecte		63.092,9	49.436,60	0,0	0,0	0,0
1	Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Cantemir	MAI	2.317,5	1.000,00	0,0	0,0	0,0
2	Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Ungheni	MAI	3.938,7	1.300,00	0,0	0,0	0,0
3	Proiectul „Studiul de fezabilitate Interconectarea asincronă MD-RO”	MIDR	0,0	4.218,90	0,0	-	0,0
4	Modernizarea paginii web oficiale a Consiliului Concurenței	ME	0,0	320,0	0,0	-	0,0
5	Proiectul „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (IFAD VIII)”	MADRM; MAIA	10.699,2	195,0	0,0	0,0	0,0
6	Construcția unității de procesare a produselor de origine animală, nedestinate consumului uman	MADRM; MAIA	137,5	137,5	0,0	0,0	0,0
7	Construcția depozitului regional pentru deșeuri menajere solide	MADRM; MM	37.000,0	37.000,0	0,0	0,0	0,0
8	Restaurarea edificiului Muzeului Național de Artă al Moldovei, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.113 și nr.115, municipiul Chișinău	MECC; MC	1.000,0	1.000,0	0,0	0,0	0,0
9	Dezvoltarea Sistemului informațional „Trezoreria”, unificat cu Sistemul informațional „e-Docplat”	MF	0,0	265,2	0,0	-	0,0
10	Construcția sediului Judecătoriei Cahul	MJ	2.000,0	1.000,0	0,0	0,0	0,0
11	Construcția sediului Judecătoriei Căușeni	MJ	1.500,0	750,0	0,0	0,0	0,0
12	Construcția sediului Judecătoriei Edineț	MJ	1.500,0	750,0	0,0	0,0	0,0
13	Construcția sediului Judecătoriei Orhei	MJ	3.000,0	1.500,0	0,0	0,0	0,0

*Notă: Nu sunt incluse alocațiile excluse la rectificarea Legii bugetare anuale, în sumă de 147 334,7 mii lei.

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021.

Analiza investițiilor capitale executate în anul 2021 pe programe

(mii lei)

(mil

Codul	Program	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Pondere în total general executat
					devieri (+/-)	în %	
1	2	3	4	5			8
	TOTAL GENERAL	1.648.054,3	2.257.236,7	1.665.246,9	-591.989,8	73,8	100,0
6402	Dezvoltarea drumurilor	1.120.885,9	1.925.140,0	1.471.637,4	-453.502,6	76,4	88,4
8019	Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății	44.639,4	35.602,8	35.289,8	-313,0	99,1	2,1
5102	Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură	43.536,4	30.896,5	28.335,5	-2.561,0	91,7	1,7
4302	Sistemul penitenciar	129.428,0	25.538,0	18.394,6	-7.143,4	72,0	1,1
8809	Învățământ profesional-tehnic postsecundar	36.238,0	25.478,0	17.013,0	-8.465,0	66,8	1,0
8503	Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național	33.947,3	16.384,8	15.100,7	-1.284,1	92,2	0,9
3506	Managementul frontierei	20.678,4	27.284,7	13.412,4	-13.872,3	49,2	0,8
0502	Administrarea veniturilor publice	51.715,7	23.733,1	11.601,9	-12.131,2	48,9	0,7
3505	Servicii de suport în domeniul afacerilor interne	36.080,0	34.080,0	10.852,6	-23.227,4	31,8	0,7
3502	Ordine și siguranța publică	17.650,0	17.752,0	8.404,8	-9.347,2	47,3	0,5
8806	Învățământ liceal	11.609,0	11.609,0	8.119,7	-3.489,3	69,9	0,5
8602	Sport	7.000,0	7.590,2	7.588,1	-2,1	100,0	0,5
3602	Asigurarea securității de stat	7.000,0	7.000,0	7.000,0	0,0	100,0	0,4
7504	Construcția locuințelor	9.000,0	9.600,0	3.484,4	-6.115,6	36,3	0,2
8808	Învățământ profesional-tehnic secundar	3.300,0	3.410,0	3.216,4	-193,6	94,3	0,2
0602	Promovarea intereselor naționale prin intermediul instituțiilor serviciului diplomatic	11.000,0	4.000,0	2.496,4	-1.503,6	62,4	0,1
5002	Promovarea exporturilor	-	2.400,0	1.427,8	-972,2	59,5	0,1
3702	Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor	16.496,2	3.200,0	900,0	-2.300,0	28,1	0,1
0501	Politici și management în domeniul bugetar-fiscal	-	881,9	616,5	-265,4	69,9	0,0
9009	Protecție în domeniul asigurării cu locuințe	350,0	350,0	274,7	-75,3	78,5	0,0
6406	Dezvoltarea transportului aerian	-	86,8	80,0	-6,8	92,2	0,0
4015	Administrare judecătorească	10.000,0	4.000,0	0,0	-4.000,0	0,0	0,0
0601	Politici și management în domeniul relațiilor externe	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7002	Managementul integrat al deșeurilor și a substanțelor chimice	37.000,0	37.000,0	0,0	-37.000,0	0,0	0,0
5803	Rețele electrice	-	4.218,9	0,0	-4.218,9	0,0	0,0

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021.

Sinteza proiectelor de investiții la care au fost majorate în anul 2021 cu peste 15,0% costurile totale estimate inițial

(mii lei)

N/o	Denumirea proiectului	APC responsabil	Anul lansării	Costul total inițial (la lansarea proiectului)	Finanțare	Costul total estimat în Nota informativă la proiectul Legii BS pentru anul:					Costul total estimat pentru 2021 față de costul total inițial		Total executat cumulativ la situația din 31.12.2021	Total executat cumulativ față de costul total estimat pentru anul 2021
						2018	2019	2020	2021	+/-	%			
												%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=10-5	12=10/5 *100-100	13	14=13/10 *100	
1	Modernizarea infrastructurii Postului vamal Sculeni	MF	2018	82.729,9	resurse generale și PFSE	82.729,9	172.319,8	77.917,4	114.400,0	31.670,1	38,3	3.511,5	3,1	
2	Construcția anexei la clădirea laboratorului de expertiză genetica-judiciară (ADN), str. Putna nr.10, municipiul Chișinău	MAI	2019	10.719,1	resurse generale		10.719,1	10.719,1	14.198,6	3.479,5	32,5	14.192,4	99,9	
3	Proiectul „Programul rural de reziliență economico-climatică inclusivă (IFAD VI)”	MADRM; MAIA	2014	49.854,2	PFSE	74.336,3	84.849,4	63.702,9	87.280,9	37.426,7	75,1	93.602,5	107,2	
4	Restaurarea caselor tradiționale țărănești din cadrul Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni și Morovaia, r. Orhei	MECC; MC	2020	2.087,8	resurse generale și PFSE			2.087,8	18.411,7	16.323,9	781,9	1.820,8	9,9	
5	Reconstrucția clădirii cu anexarea sălii polivalente a Școlii Sportive Specializate de Box din satul Grîmăncăuți, raionul Briceni	MECC; MEC	2013	12.000,0	resurse generale		24.054,8	24.094,8	25.094,8	13.094,8	109,1	2.853,5	11,4	
6	Construcția centralei termice pe gaze naturale a Școlii Profesionale nr.2 din municipiul Cahul	MECC; MEC	2019	1.800,0	resurse generale			1.800,0	5.100,0	3.300,0	183,3	4.970,5	97,5	
7	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Construcții, str. Gheorghe Asachi nr.71, municipiul Chișinău	MECC; MEC	2016	26.500,0	resurse generale	34.470,8		38.543,2	47.744,5	21.244,5	80,2	21.830,8	45,7	

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform datelor prezentate de către MF și Notele informative la proiectul Legii BS pentru anii 2014 -2021.

Informații privind creanțele și datoriile la venituri, cheltuieli și active nefinanciare conform clasificății economice pe anul 2021

(mil. lei)

Denumirea	ECO K1-K6	Suma			Pondere, %		
		Creanțe total	inclusiv cu termen expirat	Datorii total	inclusiv cu termen expirat	Datorii	inclusiv cu termen de achitare expirat
VENITURI, total	1	100,8	16,9	52,8	100,0	100,0	100,0
Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	142310	53,6	2,0	51,4	52,8	10,3	99,9
Plată pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	142320	34,0	14,8	1,3	33,5	74,1	0,1
Alte mijloace bănești intrate legal în posesia autorităților/instituțiilor bugetare	142391	0,4	0,0	0,1	0,4	0,0	0,0
Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse externe pentru autoritățile/instituțiile bugetare	144124	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Venituri din realizarea activelor de către instituții	149100	8,7	0,1	0,0	8,6	0,3	0,0
Venituri din recuperarea daunei materiale și lipsurilor	149500	1,9	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0
Alte venituri ale autorităților/instituțiilor bugetare	149900	2,1	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0
CHELTUIELI SI ACTIVE NEFINANCIARE, total	2+3	1.294,3	45,9	1.383,1	100,0	100,0	100,0
Cheltuieli de personal	21	5,5	0,0	613,7	0,4	0,0	0,0
Bunuri și servicii	22	72,3	0,1	42,9	5,6	0,1	42,2
Subvenții	25	99,1	0,0	17,7	7,7	0,0	9,1
Granturi acordate	26	75,8	3,7	0,0	5,9	8,1	0,0
Prestații sociale	27	0,1	0,0	17,2	0,0	0,0	0,0
Alte cheltuieli	28	44,7	34,9	153,3	3,5	76,0	47,9
Mijloace fixe	31	944,9	7,2	427,5	73,0	15,8	0,5
Stocuri de materiale circulante	33	48,0	0,0	110,5	3,7	0,0	0,3
PRODUCȚIE FINITĂ A GOSPODĂRIILOR AGRICOLE AUXILIARE	34	3,9	0,0	0,2	0,3	0,0	0,0
Mărfuri	35	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021.

Anexa nr.11

Implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi (Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2020”)

Recomandarea	Măsurile întreprinse	Statutul implementării recomandării		
		realizat	parțial realizat	nerealizat
2.4.1. Respectarea și conformarea la prevederile actelor normative privind procesul de includere pentru finanțare din buget a obiectelor de investiții capitale, cu asigurarea unui sistem eficient de monitorizare a execuției obiectelor de investiții capitale (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 28 iulie 2020)	În anul 2021 a fost elaborat proiectul HG „Pentru modificarea HG nr.1029/2013 cu privire la investițiile capitale publice”, care se află la etapa de coordonare în cadrul MF. Prin modificările propuse la proiectul respectiv se va crea cadrul normativ unic pentru planificarea și gestionarea investițiilor capitale din toate sursele bugetului de stat, atât interne cât și externe. Potrivit Memorandumului tehnic de înțelegere cu FMI cu privire la politicile economice și financiare, MF, lunar prezintă personalului FMI raportul privind executarea cheltuielilor bugetului public național, inclusiv a cheltuielilor de investiții capitale. La etapa întocmirii informației menționate, se examinează nivelul de executare a mijloacelor alocate pentru investițiile capitale. În caz de necesitate, telefonic poate fi solicitată informația mai detaliată privind cauzele nivelului redus de valorificare a mijloacelor alocate. Ca urmare, pot fi înaintate propuneri de rectificare a Legii bugetului de stat pe anul respectiv. Concomitent, în temeiul HG nr.1029/2013 au fost elaborate formularele rapoartelor anuale de monitorizare a implementării proiectelor de investiții capitale publice. Prin scrisoarea nr.09/1-09/456 din 22 decembrie 2021 (copia scrisorii se anexează pe 4 file), Ministerul Finanțelor a solicitat de la APC prezentarea rapoartelor nominalizate pentru anul 2021, până la data de 08 februarie 2022.		v	
2.4.2. Asigurarea elaborării, de comun cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, a metodologiilor de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-interne cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară etc.), precum și completării normelor metodologice cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor etc. (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 28 iulie 2020)	MF a menținut dialogul și a remis demersuri/informații financiare/date nefinanciare MEC, întru inițierea elaborării metodologiei de calcul pentru finanțarea instituțiilor de învățământ preșcolar, precum și a modificării/completării Metodologiei de finanțare în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal, aprobată prin HG nr.868/2014. Cu privire la elaborarea metodologiilor de calcul pentru transferurile cu destinație specială pentru finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-interne cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară etc.), se menționează că, la solicitarea experților naționali angajați de către MEC întru elaborarea și pilotarea formulei de finanțare pentru instituțiile de educație timpurie, MF a expediat informația solicitată privind executarea bugetelor locale pentru anii 2019-2020, la nivel de fiecare raion și instituție de educație timpurie, până la cel mai detaliat nivel. Totodată, au avut loc numeroase discuții telefonice, precum și ședințe cu reprezentanții și conducerea MEC și cu experții UNICEF, în cadrul cărora au fost discutate și prezentate modelele de finanțare a instituțiilor de educație timpurie. Ce ține de completarea normelor metodologice cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor, se menționează că, MF, prin demersul nr.07/1-03/32 din 26 aprilie 2021 (copia scrisorii se anexează pe 2 file), a solicitat intervenția dlui Aureliu Ciocoi, Prim-			v

	<p>ministrul interimar al RM, de a dispune MEC înțelegerea măsurilor necesare în vederea examinării posibilității de modificare a HG nr.868/2014 „Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivel al doilea”.</p> <p>Totodată, MF, prin demersul nr.07/1-17/76/1054 din 20 august 2021 (copia scrisorii se anexează pe 1 fișă), a recomandat MEC de a interveni operativ cu amendamente la HG nr.868/2014, care să excludă restricția de la pct.3 din Regulamentul privind repartizarea și utilizarea mijloacelor financiare din componenta unității administrativ-teritoriale, cu completarea concomitentă a pct.5 cu prevederi care ar oferi posibilitatea direcționării mijloacelor financiare din componenta respectivă, inclusiv pentru funcționarea gimnaziilor mici.</p> <p>Tot în această ordine de idei, în scopul identificării unei soluții prompte de a asigura acoperirea deficitului, înregistrat în anul 2021 în instituțiile de învățământ general, pentru achitarea salariilor angajaților, MF, prin demersul nr.07/1-17/81/1143 din 14 septembrie 2021 (copia scrisorii se anexează pe 2 fișe), a solicitat Ministerului Educației și Cercetării de a elabora, în acest scop, un proiect de hotărâre, dar care până în final a fost promovat de Ministerul Finanțelor (HG nr.312/2021, publicată în Monitorul Oficial al RM Nr. 266 - 272 art. 567 din 05.11.2021).</p> <p>Suplimentar, se informează că, Ministerul Educației și Cercetării este în proces de îmbunătățire a mecanismelor ce țin de estimarea transferurilor cu destinație specială alocate de la bugetul de stat bugetelor locale pentru finanțarea instituțiilor de învățământ general.</p>			
2.4.3. Modificarea cadrului normativ privind finanțarea de la bugetul de stat a instituțiilor publice, fondurilor și proiectelor investiționale prin intermediul subsidiilor, cu conformarea la prevederile Legii nr.181/2014 (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 28 iulie 2020)	<p>Prin Decizia nr. 4 din 14 ianuarie 2022 a Prim-Ministrului Republicii Moldova, a fost creat Grupul de lucru interinstituțional, responsabil de modificarea cadrului normativ aferent instituțiilor publice (copia Dispoziției se anexează pe 3 fișe).</p> <p>Conform pct.5 din Dispoziția menționată, Grupul de lucru urmează să prezinte, în termen de trei luni, propuneri de modificări ale legislației în vederea reglementării unificate a modalității de constituire, funcționare și încetare a activității instituțiilor publice.</p> <p>Prin urmare, grupul de lucru, care va fi creat în cadrul Ministerului Finanțelor, va iniția procesul de modificare a cadrului normativ aferent procesului de finanțare de la bugetul de stat a instituțiilor publice, fondurilor și proiectelor investiționale prin intermediul subsidiilor, cu conformarea la prevederile Legii nr.181/2014, după adoptarea cadrului normativ general privind reglementarea activității acestora.</p> <p>Documentul se află în proces de definitivare.</p>			v
2.4.4. Asigurarea ajustării cadrului regulator cu privire la planificarea resurselor și cheltuielilor bugetare în concordanță cu cadrul legal (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 28 iulie 2020)				v
2.4.5. Reglementarea modului de ținere a Registrului debitorilor și modului de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 28 iulie 2020)	<p>A fost aprobată HG nr. 746/2020 cu privire la procedura de furnizare a informației privind amenzele contravenționale către SFS (Monitorul Oficial al RM Nr. 267-271 art. 880 din 16.10.2020), în vigoare din 1.01.2021, care are drept scop reglementarea procedurii de prezentare a informației cu privire la amenzele contravenționale aplicate și utilizarea datelor respective de către SFS, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor contravenționale, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora.</p>	v		

	<p>Totodată, în temeiul hotărârii menționate supra, de către SFS a fost dezvoltat web serviciul de schimb de date prin intermediul sistemului de interoperabilitate (MConnect). Schimbul de date nu a fost posibil de realizat, fiind condiționat de deficiențele furnizorilor de date, care, până în prezent, nu au pus la dispoziție datele necesare prin sistemul de interoperabilitate MConnect.</p> <p>În aceste condiții, în scopul asigurării accesului la informații, la data de 29.07.2021, a fost aprobată sarcina tehnică privind elaborarea și implementarea SI automatizat „Registrul amenzilor contravenționale”, în cadrul căreia a fost prevăzut modul de recepționare a datelor aferente proceselor-verbale privind amenzile contravenționale din partea autorităților cu drept de sancționare ce dețin sistem informatic de înregistrare și prelucrare a acestora, cât și autorităților ce nu dețin un sistem informatic propriu.</p> <p>Astfel, obiectivul general al sistemului constă în automatizarea și eficientizarea proceselor de înregistrare și furnizare către SFS a datelor aferente amenzilor contravenționale.</p> <p>Totodată, în contextul intrării în vigoare a Legii nr. 185/2020 cu privire la SI automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat MAI (scrisorile nr. 26-12/1-10/8098 din 29.01.2021 și nr. 26-12/1-10/59615 din 21.05.2021) intensificarea eforturilor pentru asigurarea cât mai urgentă a implementării acestui sistem. MAI a informat că conexiunea va fi posibilă după aprobarea cadrului normativ stipulat în legea prenotată.</p>			
<p>2.4.6. Asigurarea funcționalității grupului de lucru pentru investiții capitale, în vederea respectării procesului de includere și monitorizare a obiectelor de investiții capitale (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 28 mai 2018)</p>	<p>Este de menționat că, toate propunerile de proiecte pentru investiții capitale au fost examinate tuturor rigorilor prevăzute în HG nr. 1029/2019 și nu au fost acceptate pentru includere în proiectul bugetului dacă nu corespundeau cu acestea. După operarea modificărilor în cadrul normativ (HG nr.1029/2013), grupul de lucru pentru investiții capitale își va continua activitatea.</p>	v		
<p>2.4.7 Asigurarea respectării prevederilor regulamentare privind procesul de examinare și de confirmare a eligibilității propunerilor de proiecte pentru investiții capitale, respectând principiile de prioritate și de conformitate ale acestora cu documentele de planificare strategică națională și sectorială (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 28 mai 2018)</p>	<p>La estimarea limitei de cheltuieli pentru investiții capitale MF preconizează mijloace financiare prioritar pentru finalizarea și darea în exploatare a proiectelor de investiții capitale în curs de execuție, precum și continuarea lucrărilor la proiecte cu un grad înalt de executare a lucrărilor.</p> <p>Aceste principii sunt stabilite anual în particularitățile privind elaborarea și prezentarea propunerilor pentru CBTM și proiectul bugetului de stat. Repartizarea limitei pentru investiții capitale pe proiecte se efectuează de către autoritățile bugetare, deseori fără respectarea principiilor menționate.</p> <p>Pentru proiecte noi de investiții capitale publice autoritățile bugetare prezintă:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Formular de identificare și evaluare preliminară a proiectului de investiții capitale”, în pct. 1 din formular autoritățile bugetare indică scopul proiectului și corelarea cu obiectivele strategice și prioritățile de politici guvernamentale; 2. „Formular pentru fundamentarea tehnico-economică”. <p>Însă, din cauza lipsei în cadrul autorităților bugetare a subdiviziunilor și a personalului competent în domeniul investițiilor capitale, calitatea informației prezentate în formularele nominalizate este la nivel redus.</p> <p>Începând cu etapa elaborării proiectului bugetului de stat pentru anul 2023, în formularul „Propuneri privind repartizarea alocațiilor pentru finanțarea proiectelor de investiții capitale în curs de execuție”</p>	v		

<p>2.4.8. Asigurarea includerii și prezentării în componența și formatul formularelor din Raportul anual privind executarea bugetului de stat a informației consolidate aferente situațiilor patrimoniale reflectate în „Bilanțul contabil” al autorităților/instituțiilor bugetare (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 28 mai 2018)</p>	<p>MF va solicita prezentarea argumentelor suplimentare privind necesitatea continuării proiectului și informație succintă despre implementarea proiectului.</p>		
<p>1. Modificarea „Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului” în scopul reflectării prevederilor cadrului legal în vigoare, precum și reglementării abaterilor admisibile între limitele stabilite în CBTM și proiectul legii bugetare anuale. (Secțiunea VI, pct. 6.4)</p>	<p>Prin Ordinul nr. 155/2021 cu privire la modificarea Ordinului nr. 44/2018 „Cu privire la structura, componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat” au fost efectuate modificări la Bilanțul contabil. Acesta va conține informația consolidată aferentă situațiilor patrimoniale reflectate în „Bilanțul contabil” al autorităților/instituțiilor bugetare (copia ordinului se anexează pe 4 file).</p>	V	
<p>2. Îmbunătățirea gestionării finanțelor publice, inclusiv prin asigurarea calității ținerii evidenței contabile la executarea raportarea BS conform cadrului normativ (Secțiunea VI, pct. 6.5, Secțiunea III)</p>	<p>Documentul se află în proces de definitivare</p>	V	
<p>3. Asigurarea fortificării controlului intern managerial al proceselor aferente executării BS prin intermediul sistemului trezorerial, cu identificarea descrierea proceselor de consolidare a rapoartelor Trezoreriei de Stat și Trezoreriilor Regionale (Secțiunea VI, pct. 6.5)</p>	<p>A fost asigurată îmbunătățirea calității ținerii evidenței contabile la executarea raportarea BS/BL prin:</p> <p>1) aprobarea unor modificări/completări la cadrul normative în vigoare și anume:</p> <p>- Ordinul MF nr. 76 din 01 iunie 2021 privind modificarea completarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobat prin Ordinul MF nr.216 din 28 decembrie 2015 (MO al RM nr. 212 - 218 art.1103 din 10.09.2021);</p> <p>- Ordinul MF nr. 75 din 01 iunie 2021 cu privire la modificarea și completarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin sistemul trezorerial al MF nr.215/2015 (MO al RM nr. 212-218 art.1102 din 10.09.2021).</p> <p>Totodată, a fost înaintată solicitarea către IP CTIF de creare a posibilității de selectare a rapoartelor consolidate, acțiune ce va fi realizată în anul 2022.</p>		V
<p>4. De comun cu autoritățile publice centrale: monitorizarea planificării și executării de către APC a cheltuielilor de personal în vederea asigurării limitei stabilite în Legea bugetară anuală (Secțiunea VI, pct. 6.7)</p>	<p>A fost elaborată descrierea narativă a procesului de generare a rapoartelor de către Trezoreriile Regionale și verificarea acestora de către persoanele responsabile din cadrul Trezoreriei de stat.</p> <p>Volumul alocațiilor aprobate pentru anul 2021, în partea ce ține de cheltuielile de personal, a fost estimat în baza cheltuielilor scontate pentru anul 2020, suplimentate cu alocații care derivă din măsurile politicii salariale pentru anul 2021. La fel, alocațiile au fost recalculate ținând cont de numărul funcțiilor vacante existente, pentru a nu admite supraestimarea cheltuielilor și asigurarea achitării salariilor personalului efectiv angajat.</p> <p>Totodată, MF, ca măsură întreprinsă pentru monitorizarea executării de către APC a cheltuielilor de personal, efectuează o analiză permanentă a nivelului executării lunare a cheltuielilor de personal, scontate pentru anul 2021 în baza salariului executat în lunile precedente la nivel de fiecare autoritate publică centrală (fișierul Excel cu analiza lunară a cheltuielilor pe personal la nivelul APC se anexează).</p>	V	

<p>5. Îmbunătățirea modului de gestionare/ monitorizare și raportare a procesului investițional pentru ridicarea nivelului de executare a alocațiilor pentru investiții capitale din mijloacele financiare externe acordate RM și din surse interne (Secțiunea VI, pct. 6.9)</p>	<p>Planificarea mijloacelor financiare destinate investițiilor capitale atât din surse interne, cât și externe se realizează reieșind din propunerile APC în baza acordurilor cu partenerii de dezvoltare și contractelor de valorificare a acestor mijloace.</p> <p>Potrivit Memorandumului tehnic de înțelegere cu FMI cu privire la politicile economice și financiare, MF, lunar, prezintă personalului FMI raportul privind executarea cheltuielilor bugetului public național, inclusiv a cheltuielilor de investiții capitale. La etapa întocmirii informației menționate se examinează nivelul de executare a mijloacelor alocate pentru investițiile capitale din toate sursele. În caz de necesitate, se solicită informația mai detaliată privind cauzele nivelului redus de valorificare a mijloacelor alocate. Totodată, la etapele de elaborare a proiectelor de lege privind modificarea legilor bugetului de stat pe anul respectiv, MF în comun cu APC analizează nivelul de executare, iar APC intervine cu propuneri privind modificarea acestor sume.</p> <p>Înșă, în unele cazuri, constrângerile în utilizarea mijloacelor țin doar de capacitatea antreprenorilor de a valorifica mijloacele în cauză, ceea ce duce la nerespectarea termenilor și diminuarea nivelului de valorificare a investițiilor capitale.</p>			V
<p>6. Monitorizarea eficientă, reevaluarea și aprobarea proiectelor investiționale la care costurile estimate inițial au fost modificate cu peste 15% și/sau implementarea depășește termenele planificate, în lipsa grupului de lucru activ (Secțiunea VI, pct. 6.9)</p>	<p>În condițiile restricțiilor aplicate în perioada de pandemie și reținerilor la livrarea (în termenii stabiliți) a materialelor de construcție, în anul 2020, la majoritatea proiectelor de investiții capitale, lucrările au fost stopate, ceea ce a determinat extinderea termenului de implementare a proiectelor. Concomitent, majorarea în lanț a prețurilor la materiale de construcție în anul 2021, a contribuit direct la majorarea costurilor proiectelor de investiții capitale.</p> <p>La etapele de elaborare a proiectelor CBTM și a legilor bugetare anuale, Ministerul Finanțelor solicită actualizarea informației referitor la costul ajustat al proiectului și, în baza rapoartelor anuale prezentate de către APC, monitorizează nivelul și progresul obținut la implementarea proiectelor de investiții capitale.</p>	V		V
<p>7. De comun cu autoritățile publice centrale: dezvoltarea/sporirea capacităților APC și mediului de control intern la elaborarea bugetelor investiționale în concordanță cu strategiile sectoriale și în raport cu volumul resurselor alocate de la bugetul de stat pentru consolidarea și gestionarea eficientă a resurselor financiare investiționale din surse interne și externe (Secțiunea VI, pct. 6.6, 6.9)</p>	<p>Conform cadrului legal existent, CS este autoritatea responsabilă de structura și sporirea capacităților autorităților publice centrale. MF la toate etapele de planificare și raportare a susținut/contribuit la procesul de îmbunătățire a nivelului de elaborare a documentelor de planificare a cheltuielilor, inclusiv pentru investiții capitale. Totodată, în contextul reorganizării unor APC, în anul 2021 procesele de sporire a capacităților durează, iar rezultatele urmează a fi vizibile în procesul de elaborare a CBTM 2023-2025 și a proiectului de buget pe anul 2023.</p>	V		V
<p>8. Asigurarea respectării prevederilor cadrului normativ la finanțarea/raportarea cheltuielilor în cadrul Programului activităților de reintegrare a țării, cu asigurarea virării pe contul BS de către APL a sumelor neutilizate (Secțiunea VI, pct. 6.10)</p>	<p>În anul 2021, Programul activităților de reintegrare a țării pentru anul 2021 a fost aprobat prin HG nr.68/2021. Finanțarea cheltuielilor s-a efectuat pe obiective, în strictă conformitate cu prevederile hotărârii în cauză. La moment, MF nu are informații despre sumele transferate din bugetul de stat și neutilizate de către APL pentru finanțare obiectivelor din program. Totodată, conform punctului 3 al hotărârii menționate, autoritățile administrației publice locale urmează să prezinte CS (Biroul politici de reintegrare) rapoartele anuale privind utilizarea mijloacelor alocate prin Programul dat. În scopul analizei detaliate a nivelului de valorificare, MF va solicita de la CS raportul totalizat, iar, în caz de identificare a unor abateri, va contribui la întreprinderea măsurilor de rigoare pentru înlăturarea acestora.</p>	V		V

9. Completarea Formularului nr.9 la Raportul privind executarea BS cu creanțele și datoriile formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la BS la venituri (Secțiunea VI, pct. 6.12)	Prin Ordinul nr. 155/2021 cu privire la modificarea Ordinului nr. 44/2018 „Cu privire la structura, componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat”, Formularul nr.9 „ Raportul privind creanțele și datoriile la cheltuieli și active nefinanciar formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat” a fost completat cu creanțe și datorii la venituri și redenumit „Raportul privind creanțele și datoriile la venituri, cheltuieli și active nefinanciar formate în autoritățile/ instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat” .	V		
10. De comun cu IP „Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă”: dezvoltarea cadrului normativ în aspectul prevederilor ce țin de modul de virare a unei părți de venituri la BS (Secțiunea VI, pct. 6.13)	La data de 10 ianuarie 2022 a avut loc ședința Consiliului de supraveghere a I.P. „Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă”, în cadrul căreia s-a discutat această recomandare. Concluziile Consiliului de supraveghere urmează a fi analizate de către Ministerul Finanțelor, întru identificarea acțiunilor ulterioare.		V	

Analiza executării cheltuielilor bugetului de stat în aspectul clasificărilor economice pe anul 2021,
comparativ cu anul 2020

Cheltuieli	Aprobat pe an	Precizat pe an	Executat în anul 2021	Executat față de precizat pe an		Executat în anul 2020	Executat anul curent față de precedent	
				devieri (+/-)	în %		devieri (+/-)	în %
				5=4-3	6=4/3*100		8=4-7	9=4/7*100
1	2	3	4			7		
CHELTUIELI ȘI ACTIVE NEFINANCIARE, total:	55.399,6	57.656,8	54.116,9	-3.539,9	93,9	49.635,4	4.481,5	109,0
CHELTUIELI, total, din care:	51.408,5	52.692,0	50.370,1	-2.321,9	95,6	46.077,9	4.292,2	109,3
Cheltuieli de personal	7.673,6	7.958,2	7.803,8	-154,4	98,1	7.040,6	763,2	110,8
Bunuri și servicii	2.481,3	2.154,4	1.832,3	-322,2	85,0	1.666,3	166,0	110,0
Dobânzi	2.126,0	1.917,7	1.897,2	-20,5	98,9	1.684,2	213,0	112,7
Subvenții	3.449,2	3.620,8	3.344,1	-276,7	92,4	5.102,1	-1.758,0	65,5
Granturi acordate	762,2	748,8	688,6	-60,2	92,0	248,5	440,1	277,1
Prestații sociale	461,4	737,9	655,9	-82,0	88,9	518,7	137,2	126,5
Alte cheltuieli	3.962,7	3.764,2	2.979,4	-784,8	79,2	2.896,6	82,8	102,9
Transferuri acordate în cadrul BPN	30.492,1	31.790,0	31.168,8	-621,1	98,0	26.921,0	4.247,8	115,8
ACTIVE NEFINANCIARE, din care:	3.991,1	4.964,8	3.746,8	-1.218,0	75,5	3.557,5	189,3	105,3
Mijloace fixe, inclusiv:	2.944,9	3.745,4	2.783,4	-962,1	74,3	2.647,3	136,1	105,1
investiții capitale în active în curs de execuție	1.648,1	2.257,2	1.665,2	-592,0	73,8	1.524,2	141,0	109,3
Stocuri de materiale circulante	1.032,3	1.203,3	949,6	-253,7	78,9	895,9	53,7	106,0
Producție în curs de execuție, produse și producție finită, animale tinere de îngrășat	-4,3	-4,2	-6,0	-1,8	142,7	-4,8	-1,2	124,5
Mărfuri	18,1	20,3	19,8	-0,5	97,6	19,0	0,8	104,3

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021, Formularul nr.8.

Analiza executării cheltuielilor bugetului de stat conform clasificărilor funcționale pe anul 2021,
comparativ cu anul 2020

(mil. lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat în anul 2021	Ponderea în total cheltuieli	Executat față de precizat pe an		Executat în anul 2020	Executat anul curent față de precedent	
					devieri (+/-)	în %		devieri (+/-)	în %
1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3*100	8	9=4-8	10=4/8*100
CHELTUIELI, total:	55.399,6	57.656,8	54.116,9	100,0	-3.539,9	93,9	49.635,4	4.481,5	109,0
Servicii de stat cu destinație generală	8.431,7	8.774,4	7.940,9	14,7	-833,5	90,5	7.622,5	318,4	104,2
Apărare națională	779,0	779,9	769,4	1,4	-10,5	98,7	637,4	132,0	120,7
Ordine publică și securitate națională	5.323,3	5.323,3	5.088,1	9,4	-235,2	95,6	4.750,4	337,7	107,1
Servicii în domeniul economiei	6.864,1	7.913,6	6.826,9	12,6	-1.086,7	86,3	7.831,7	-1.004,8	87,2
Protecția mediului	358,3	353,9	293,2	0,5	-60,7	82,9	232,3	60,9	126,2
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	643,3	393,6	315,1	0,6	-78,5	80,1	346,5	-31,4	90,9
Ocroțirea sănătății	7.901,8	8.037,1	7.648,1	14,1	-389,0	95,2	4.943,3	2.704,8	154,7
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	941,9	939,3	907,3	1,7	-32,0	96,6	825,7	81,6	109,9
Învățământ	12.625,8	12.744,9	12.453,1	23,0	-291,8	97,7	11.887,0	566,1	104,8
Protecție socială	11.530,4	12.396,9	11.874,8	21,9	-522,1	95,8	10.558,6	1.316,2	112,5

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Rapoartelor privind executarea bugetului de stat pentru anii 2020-2021, Formularul nr.4.

Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2021, comparativ cu anul 2020, și ponderea acestora în PIB

(mil. lei)

Indicatori	Precizat pe an	Executat în anul 2021	Executat față de precizat		Executat în anul 2020	Executat în anul 2021 față de anul 2020		Ponderea în PIB (%)	
			suma (+/-)	%		suma (+/-)	%	2020*	2021**
			4=3-2	5=3/2*100		7=3-6	8=3/6*100	9=6/PIB*100	10=3/PIB*100
1	2	3			6				
Venituri									
BPN, inclusiv:	73.263,4	77.373,0	4.109,6	105,6%	62.650,0	14.723,0	123,5%	30,4	32,0
BS	45.864,9	49.383,8	3.518,9	107,7%	38.500,5	10.883,3	128,3%	18,7	20,4
BASS	27.630,1	27.246,8	-383,3	98,6%	24.285,6	2.961,2	112,2%	11,8	11,3
FAOAM	11.457,3	11.540,0	82,7	100,7%	8.542,5	2.997,5	135,1%	4,1	4,8
BUAT	20.127,0	20.387,1	260,1	101,3%	18.264,3	2.122,8	111,6%	8,9	8,4
Cheltuieli									
BPN, inclusiv:	88.148,4	82.013,5	-6.134,9	93,0%	73.269,8	8.743,7	111,9%	35,5	33,9
BS	57.656,8	54.116,9	-3.539,9	93,9%	49.635,4	4.481,5	109,0%	24,1	22,4
BASS	27.630,1	27.186,8	-443,3	98,4%	24.244,4	2.942,4	112,1%	11,7	11,2
FAOAM	11.857,3	11.552,0	-305,3	97,4%	8.405,5	3.146,5	137,4%	4,1	4,8
BUAT	22.820,1	20.342,5	-2.477,6	89,1%	17.927,4	2.415,1	113,5%	8,7	8,4
Deficit (-) / Excedent (+)									
BPN, inclusiv:	-14.885,0	-4.640,5	10.244,5	31,2%	-10.619,8	5.979,3	43,7%	-5,1	-1,9
BS	-11.791,9	-4.733,1	7.058,8	40,1%	-11.134,9	6.401,8	42,5%	-5,4	-2,0
BASS	0,0	60,0	60,0		41,2	18,8	145,6%	-	0,0
FAOAM	-400,0	-12,0	388,0	3,0%	137,0	-149,0	-8,8%	0,1	0,0
BUAT	-2.693,1	44,6	2.737,7	-1,7%	336,9	-292,3	13,2%	0,2	0,0
* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2020, conform datelor actualizate ale BNS, este de 206.352,0 mil. lei.									
** Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2021, conform datelor preliminare ale BNS, este de 241.871,0 mil. lei.									

Notă: Datele referitor la venituri și cheltuieli ale componentelor BPN sunt prezentate cu transferurile între bugete.

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului de stat pentru anul 2021 și pentru anul 2020.

Auditul relevă că, potrivit datelor Raportului, încasarea veniturilor la BPN s-a realizat peste nivelul precizat cu 4 109,6 mil. lei, inclusiv: la BS - cu 3 518,9 mil. lei, la BUAT - cu 260,1 mil. lei, și la FAOAM - cu 82,7 mil. lei, iar veniturile la BASS au fost încasate sub nivelul precizat cu (-383,3 mil. lei). Totodată, cel mai scăzut nivel de executare a cheltuielilor bugetelor componente ale BPN față de cheltuielile precizate a fost raportat de BUAT - 89,1%, urmate fiind de BS - 93,9%. Totodată, cheltuielile la FAOAM au înregistrat un nivel de execuție de 97,4% și, respectiv, la BASS - de 98,4%.

Lista acronimelor

Acronimul	Termenul abreviat
ANI	Autoritatea Națională de Integritate
APC	Administrația publică centrală
APL	Administrația publică locală
APP	Agentia Proprietății Publice
ASD	Administrația de Stat a Drumurilor
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat
BL	Bugetul local
BNM	Banca Națională a Moldovei
BPN	Bugetul public național
BNS	Biroul Național de Statistică
BUAT	Bugetul unităților administrativ-teritoriale
BS	Bugetul de stat
CBTM	Cadrul bugetar pe termen mediu
CEC	Comisia Electorală Centrală
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CIM	Control intern managerial
CNA	Centrul Național Anticorupție
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
Cod ECO	Cod economic
CTIF	
CUT	Cont unic trezorerial
FAOAM	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
HG	Hotărâre de Guvern
HCC	Hotărârea Curții de Conturi
IP	Instituția publică
ÎS	Întreprindere de Stat
MA	Ministerul Apărării
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MADRM	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MF	Ministerul Finanțelor
MJ	Ministerul Justiției
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
ODIMM	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PIB	Produsul Intern Brut
PNUD	Proiectul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe acțiuni

SAI	Serviciul audit intern
SI	Sistem informațional
SIS	Serviciul de Informații și Securitate
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
SV	Serviciul Vamal
SRL	Societate cu răspundere limitată
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
TI	Tehnologii informaționale
TDS	Transferuri cu destinație specială
TS	Trezoreria de Stat
UAT	Unitățile administrativ-teritoriale
VMS	Valori mobiliare de stat